47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2603 — ԿԻՐԱԿԻ — 1330 ՐԱՄԱԶԱՆ 11—1914 ՕԳՈՍՏՈՍ 12—25

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de Pera, Porte 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. Գ ՅՍԷՐԵԱՆ
ԱՐՍԻ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԳԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومره ۵٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԵԱՆ	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՒՄՍԵ.
Գոլոյոյ համար	80 Ղր.	45	25 Ղր.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար ժամանակաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԾԱԼՈՑՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Ի՞ՆՉ ԷԻՆ ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ

ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ ԻՆՉ ԵՆ ԱՅՍՕՐ ՄՈՒԽԹԱՐ ՓԱՇԱՅԻՆՆԵՐԸ

«Թանզիմաթ»ի երեկուան թիւին մէջ ԼուԹֆի Ֆիքրի պէյ հեռաւոր չահեկան բազդատութիւնը կ'ընէ Սայիտ և Մուխթար փաշաներու դահլիճներուն հանդիպած դժուարութեանց միջև։

Դահլիճը իր կազմին բերումով, դժուարութիւններու ենթարկուած է. այս պարագան տեսնելով բնականաբար ցաւ կ'ըզգամ։

Մուխթար փաշայի դահլիճը կուրծք տուաւ խուչնդտաններու, առանց տարուելու անոնց ազդեցութենէն, ինչ որ զոհունակութեան արժանի պարագայ մըն է։ Այս մինչդեռ Իթիլաֆի համար ասկէ առաջն օգտակար գտնելիք մը չեմ կրնար երևակայել։ Այս վերջին պարագան ժամանակ չառ բացորոշ կերպով կարելի է տեսնել ժամանակէ մը ի վեր, հայրենիքին փրկութեան և երջանկութեան տեսակէտով, զոյութիւնը անհրաժեշտ համարուած դահլիճի մը կը ցանկայինք, ուր գտնուէր նաև Բեսմիլ փաշա։ Այսօր Բեսմիլ փաշա իր ներկայութեամբ ներկայ նախարարութեան մէջ լաւացուցած է իր այդ դերը։ Սակայն միևնոյն ժամանակ, Իթիհատի ծանօթ հակառակութիւնը Բեսմիլ փաշայի անձին նկատմամբ, ընդարձակ ներկայ շրջանին առեն, յառաջիկայի մէջտեղ նետուելիք հաւանական առարկութեանց ալ առաջքը առած կարելի է համարել, քանի որ Բեսմիլ փաշա վարչական չէ։ Այսպէս ուրեմն Բեսմիլ փաշայի այդ կերպ մասնակցութիւնը, կարելի է լսել որ երկու նպատակ միանգամայն կը կեդրոնացնէ։

Այս պատճառաբանութեամբ, եթէ Մուխթար փաշայի դահլիճը իրեն առիթ զոյութիւն ունեցող դժուարութեանց համար պարտաւորի հրաժարիլ, ամենէն շատ ցաւողներէն մէկն ալ ես պիտի ըլլամ։ Սա ալ պէտք է ասելցնել, այս առիթով, թէ՝ մեր ժամանակի պետական մարդիկներէն ամենէն յարգելին, Բեսմիլ փաշա, որուն զգայութիւններուն և զգացումներուն մասին տեղեակ ենք, երբեք մաքէն անդամ չ'անցներ Մուխթար փաշան դժուարութեանց մատնելու, անոր հրաժարելու նպատակով։ Ընդհակառակը Բեսմիլ փաշա կը ջանայ կարելի եղածին չափ խոյս տալ այդ կերպ արարքներէ։

Գոլով այն խոչընդոտներուն որոնք ներկայ նախարարութեան համար գոյութիւն ունին, երբեք կարելի չէ, Սայիտ փաշայի նախարարութեան, կրկին և կրկին պատճառած դժուարութեանց մասնակցիլ։ Ասոնք եթէ նմանութեան եզր մը ունին, այն ալ իրենց արտաքին ձեւականութիւնն է, իսկ իրականին մէջ իրենց միջև ահագին տարբերութիւն մը գոյութիւն ունի։ Դիտելիօրէն մեր ժողովուրդը, եւրոպական ժողովուրդներու ժամանակակից մակարդակին հասած չըլլալուն, մեր անցեալ բնական ընտրութեանց ժամանակ, եւրոպայի այնպէս ցոյց տուաւ թէ՝ մեզի բանութեամբ, ճնշումով և զեղծումներով կրնայ ընտրութիւն կատարել։ Ակաւասկ, ասոր համար պէտք է որ այս երանի՛, անձանձիր մշակին...։

Անոյշ է հոն իրիկունը, տրաբշտորութեան ձեռքով յղացած բոլոր բնական գեղեցկութիւններով, հոն՝ անվերջ կեանք անվերջ երգ կայ և հոն՝ երջանկութի՛ւն անխառն...։

Վրաններ կան, հին ու կարկտուած կտաւներով շինուած, շինափայտի վրաններ՝ որոնց տակ բառաչող կովերու հնդ ձայնը՝ մարդու անպատուաւ գորովը կը գրաւէ։

Կուգայ վայրկեան մը ալ որ կը բաղձաս չրթունքներուդ մէջ ծծել, որպէս մանուկ հորթուկը, տ'ըզգլ պարունակութիւնը սարի՛քներուն, երջանկութիւն մը ճաշակելու համար կարծես։

Եւ երբ գիշեր է, ալ խաւա՛ր ամէն կողմ, վրաններու տակ վառուող կանթեղներու ալօտ լոյսը, կրակէ գամերու պէս կը ծակէ մութը,

Մանուկներ, Պէնկալեան լոյսերով գիշերը կ'երգեն, մէկ վրանէն միւսը գիրար կ'ողջունեն։

Ու կը յիշեմ այսպէս, ես ալ մանուկ կեանքս բոլոր անմեղ վայելքները, գաղուած այս խաղաղ ասրաբութեան վրայ, ուրեղ կեանքը, այն ժամանակ՝ դեռ այսպէս տխուր հնչեակներ չէր չինած սըրտիս համար։ Երբ դեռ սէր ու կարօտ ցաւ մը չէին դարձած հոգիս համար։

Ս. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

ՄՈՒԼՏՑ ՀՈՅԹԻՏ

ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԿԻՆԵՐԸ

ՀԵՏԱՔՐՔՐՔՐԱԿԱՆ ՏՈՂԵՐ

Վիչիի «Մաքէն»ի թղթակիցը հեռաւորը կը հեռագրէ իր թերթին. —

Երէկ, երբ Մաքէսթիկ օթէլին ճաշարանին առջևէն կ'անցնէի Մուլայ Հաֆիտ կանչեց ինծի և նստեցնել տուաւ զիս իր դէմը։ Ամբողջ ճաշ մի՛ոցին զուարթ էր Մուլայ Հաֆիտ, շրջապատուած տեսնելով ինքզինքը Ֆրանսայի տէքսլթէ կիներէ։ Ըսի՝ թէ Մուլայ Հաֆիտ հասարակաց ճաշարանին մէջ կը գտնուէր։ Ճաշէն վերջը Մարոքի նախորդ Սուլթանը խօսեցաւ ինծի այս կիներուն մասին որոնց հակայգիւարկները չատ հաճոյք պատճառած էին իրեն։

— Ֆրանսայի կիները, կ'ըսէր ան, խիստ գեղեցիկ մազեր ունին և պէտք չէ որ զանոնք ծածկէին այս մեծ... մեքենաներուն տակ, որոնք յաճախ իրենց ներկայի դիմագիծը անտես կ'ընեն։ Եթէ ջօքէթ ըլլային, անոնք պէտք էր որ գլուխնին բաց պահէին և կամ պզտիկ գլխարկներ դնէին, ինչպէս Ջօր. Մուանիէի և Լիսիէի գլխարկները։ Սա այդ գլխարկները տիկիններու համար խիստ յարմար են, իրենց երկու հղկիւրներով և ճարմակ կամ սեւ պզտիկ փետուրով մը, ուրիշ ոչինչ։ Ինչպէս կ'ըլլայ որ ձեր մօտ, այս-երեսն են որ այս գեղեցիկ պզտիկ գլխարկներ կը կրեն։

Մուլայ Հաֆիտ յետոյ ժամ մը թէյ առնելով զբաղեցաւ գովեստը ընելով միևնոյն ատեն ֆրանսայի կնոջ պարզասիրութեան և անոր հնարքի ձեւերուն։

Հաֆիտ ամէն օր բազմաթիւ նամակներ կ'ստանայ Ֆրանսայի ամէն կողմերէն։ Աւելի քան 400 նամակներ սեղանին վրայ են և կ'սպասեն որ Պէն կապրիթ քանէ գոնոնք։ Ամենէնքն ալ օգնութիւն կ'ուզեն։ Հաֆիտ կ'ուզէ որ պատասխանուի իւրաքանչիւրին, ամենուն ալ գոհացում տալով։

Ուրիշ տարեկան տղայ մը իր ծնողքէն գալտնի կը գրէ թէ, կ'ըսէ ան, խնդրելով միևնոյն ատեն իմաց չի տալ իր ծնողքին կը փոփաքի ունենալ Մուլայ Հաֆիտին կողմէ ստորագրուած քարտ-բոսթալ մը։

— Բայց անշուշտ, պիտի դրկեմ կ'ըսէ ժպտելով։ Մինչև պէտք չէ որ իր ծնողքը գիտնան այս, որպէս զի տգեղ չի պատժուի։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԶԱՆԱԶԱՆ ՏԱՐԵՐՈՒ ԳՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԴԷՊԻ ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ԶԳՑՈՒՄՆԵՐԸ

Տ. Արզում կ. Պոլսէն «Ռօսիա» թերթին գրած մէկ նամակին մէջ հետեւեալ կերպով կը բնորոշէ օսմ. գոնազան տարերու յարաբերութիւնը դէպի Թուրքիան, և անոնց ձգտումները.—

«Ցնծանք է ըսել, որ Թրքական իւրաքանչիւր յուշումներու ժամանակ Յոյները առաջիններն են, որ կը սկսին միտքով բաժնել Թուրքիոյ «պատումանը»։ Բոլոր սիրելի ազգականներէն, որոնք կանգնած են հիւանդին մահճին մօտ, անոնք ամէնէն ջերմ աղօթողներն են որ Աստուած զանի չուտով մեռցնէ և կ'երազեն բաժնել անոր «պատմութիւնը»։ Բոլոր ներքին թշնամիներէն զրոյ Ալլահ նուիրած Թուրքիոյ, անոնք ամենահամոզուած, ամենանեղուտ թշնամիներն են։ Արաբը, Ալպանացին, Հայը հեշտութեամբ կարող են—ի հարիւ ոչ «Իթթիհատական» բէժիմի տակ, այլ որոշ կուլտուրական ազգային ազատութեան պայմաններու մէջ՝ գտնալ հաւատարիմ և անկեղծ Օսմանեան քաղաքացիներ, բայց Յոյնը, բայց Բիւզանդացին երբէք։ Փ'ոքր Ասիոյի Հայերը այս բոպէիա՛ն զեն Թուրքիոյ մէջ խաղալ նոյն դերը, ինչ որ Լեհերը խաղացին Աւստրիոյ մէջ։ Անոնք զգացուած են «օրկանական» աշխատանքով, անոնք իրենց բոլոր ուժերը լարած են որ ստեղծեն Հայաստանի մէջ իրենց ազգային կուլտուրան և պատրաստեն զայն ինքնավարութեան։ Փոքրիկ զատական ինքնավարութիւն — ահա այս ամէնը, ինչ որ ապագայ հարկաւոր է Հայերուն։ Եւ այդ պարբերական անոնք կը զանեն ամենանկեղծ Թրքական հայրենասէրներ, իսկ Հայաստանը կը դառնայ պատնէշ Հիւսիս Արեւելքէն եկող ռուսական վտանգի դէմ։ Մի ուրիշ նոյնական պատնէշ—Աւստրիոյ դէմ կարող կը դառնայ կուլտուրական (Թուրքիոյ բարեբարեկամ) Ալպանիան (սակայն այժմ արդէն ուշ է աւստրիական ազդեցութիւնը չափազանց խոր արմատներ է դրած)։

Բայց Յոյնը կ'երազէ ոչ թէ գաւառական ինքնավարութեան մը, այլ Մեծ Յունաստանը, Յոյնը կը սնանիէ և չի դադրիր ժամանել Բիւզանդիոնի մասին։ Եւ ինչ նուիրներով կարելի է բաւարարութիւն տալ Ֆոնարի «թագաւորներու ժառանգին», երբ անիկա իր երազին մէջ կը տեսնէ Քրիստոնեայ Կ. Պոլիսը և Ս. Սոֆիան։ «Անբախտ» հիւանդ մարդու բազմազան հիւանդութիւններու մէջ Յոյները ամենածանր, նոյն իսկ անբուժելի հիւանդութիւնն են։

Ս. ԽՄԲ.— Տ. Արզումի այս տեսութիւնը տարակոյս չկայ թէ ոչ մէկ կերպով կը հակասասխանէ ճշմարտութեան, մանաւանդ ինչ որ կը վերաբերի Հայոց մասին բանաձներուն, քանի որ բացարձակապես յայտնի է թէ Հայոց, նա՛ մանաւանդ Փոքր—Ասիոյ Հայոց ուզածը ուրիշ բան չէ եղած և չէ՝ եթէ ոչ կեանքի, պատոյ և ինչքի ապահովութիւն, միայն ուրիշ ոչինչ։

ԻՆՉ ԿԸՍԷ «ԹԱՆԻՆ»

ՊՈՇՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒ ՓՈՓԽՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Թանին», իր երէկուան խմբագրականով կ'ուզէր պոշտոնեաներու ենթարկուած այն վիճակը, որուն համեմատ անոնք կուսակցութեանց քմահաճոյքին խաղալիք եղած են, «ուանց ապագի հաստատ յոյսի մը։

Ա՛հա՝, քաղուածքներ այդ խմբագրականէն.—

«Երբոր թէնսիքաթը տեղի ունեցաւ ամէն ոք սկսաւ ծափ՝ խարել։ Բայց երբոր տեսան եղաւ թէ գործերը գէշ կ'ընթանան, ոչ ոք ուզեց իր սխալը խոստովանիլ։ Մէրզեները ամէն ոք ինքզինքը Իթթիհատի անդամ հռչակեց—փոքէ և կամ չտեղ մղուած։ Այդ մեր տեսած երեսփոխանները մեծամասնութիւնը, որոնք այսօր Իթթիհատի չեր մի հակառակորդներն են, ժամանակին ամէնէն աւելի կողմնակիցներ կը հանդիսանային Թէնսիքաթի, Իթթիհատի անունով։ Յետոյ արհամարհելով իրենց անցեալ դաւանանքը, չուշացան իրենց անցեալ յանցանքներով մեղադրել Իթթիհատականները։ Այսպէս եղաւ Հիւսէին Հիլմի փաշային պարագան, որ ինք անձամբ կատարեց Թէնսիքաթը, փրկաւաւ և կարող նախարարական մը հանդիսանալով՝ իր պետական մարդ, և յարգուեցաւ, երբ իր դժգոհութիւնը յայտնեցաւ մեզմէ դրսէ Իթթիհատի հետ հակառակութեամբ։ Հիւսէին Հիլմի այսպէս ձեռք ձգեց բացարձակութիւնը և Իթթիհատը եղաւ իրեն համար քաւութեան նոխազ մը։ Արդ ներկայիս, ընթացիկ կացութեան մէջ գործեալ պոշտոնեաները կը գտնուին ոլեկոմութեան մը մէջ։ Մինչդեռ Իթթիհատի կողմէ վերնշուած Սահմանադրութիւնը «ոտիր» և «ամանութիւն» նշանակեցաւ, անոր համար որ ժուանտիմութիւնը և հին գէշ ուսանութիւնները արմատական կերպով ջախջախել ուզած էր՝ ներկայ կառավարութիւնը, որ ճշմարիտ Սահմանադրութիւնը գործադրելու պաշտօնով կազմուած է նոր ոճիր մը մէջտեղ կը նետէ, պաշտօնեաները Իթթիհատի պատկանելոնն համար փոփոխութեան ենթարկելու ձեւաբերկովը։ Ամէն պարագայի մէջ, երբեք և այսօրը, խիստ կերպով իրարու զուգորդուած են, ուսանելով նմանութեան եզրեր, պաշտօնեաներու փոփոխման համար։

Այսօրուան դաշինքը իրեն նպատակ ունի ամէն գնով յաղթողներու և ապահովցնելու վերջին ընտրութեանց ատեն ձախողած թեկնածուներու երեսփոխանութիւնը։ Եւ առ այս կուսակցներ ու կառավարիչներ պիտի անուանէ։ Այսպէսի չրջանի մը մէջ, պաշտօնականութիւնը նուիրագործել կը նշանակէ որ ո՛չ մէկ պաշտօնեայ վստահ կրնայ ըլլալ իր վաղուան վիճակին վրայ։ Որովհետև եթէ վաղը Իթթիհատը դարձեալ զորքի գլուխ անցնի՝ անմիջապէս նոյն ձեռնարկը պիտի ընէ բոլոր անոնց համար որոնք այսօր կը պրկուին իրեն անդամակցած և իր ծրագրին ու քաղաքականութեան հաւատարիմ մնացած ըլլալուն համար։ Թէեւ այսօր, այս իրականութիւնը նպաստաւոր է Իթթիհատի կուսակցութեան, քանի որ բոլոր իրաւունքի թէ անիրաւ զրկուածները պիտի գան իր շուրջը բոլորուելու և իր թիւը չատցնելու, սակայն ընդհանուր տեսակէտներով և ընդհանուրին բարեկեցութեան համար դժբաղդ պարագայ մըն է։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՆ ՈՂՋՈՅՆԵՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅՈՒ ՎԻՐՕՒԱԳԵՏԻՆ

Պերլինի «Թան»ի թղթակիցը հեռաւորը կը հեռագրէ.—

«Թակլիչէ Ռունդշաու, հետեւեալը կը գրէ «Բոնտէ»ի գերման նաւատորմիղին հետ ուղեցած հանդիպում։—կարելի չէ ժխտել թէ՝ այս երկրորդ հանդիպումը, մինչև մէկ աստիճան իրաւունք կուտայ անոնց՝ որոնք կուզեն հաւատալ թէ այս ողջոյնները բաղդին արդիւնքները չեղան։ Սակայն պէտք է ընդունիլ թէ դիպուածը կարելի է միշտ։ Եւ յետոյ, պէտք է խորհիլ թէ՝ եթէ ֆրանսական չղջնաւէն խոյս տալու հրաման տրուած ըլլար և այս բանը գիտցուած ըլլար ժողովուրդին, ժամուին աղմուկը չատ աւելի մեծ պիտի ըլլար։ Կարելի է սակայն, որ մեր կառավարութիւնը ժամանած ըլլայ թէ պէտք չէ վախնալ բընաւ քաղաքավար ըլլալէ, նոյնիսկ չնաչկցուելու մասին առաջ եկած վնասի մը պարագային։ Մենք գիտենք Մ. Բուանքարէին զգացումները մեր մասին, բայց պէտք է մտածել թէ անիկա զլուխը կը գտնուի երկրի մը որուն հետ մենք յարաբերութիւններ ունինք, որաւքսստլու։ Զվ-խնանք քաղաքավար և չատ քաղաքավար ըլլալէ։ Եթէ մենք այսօր աւելի քաղաքավար ենք քան երբեմնի գերմանները այս պատճառաւ անոնց նըեւազ անուր չենք։ Մենք պիտի ցոյց տանք աւելի կանխահոգութիւն։ որովհետև մեր պատասխանատուութեան մասին աւելի մեծ զգացում մը ունինք։ Մեր ձեռքը ձիթենի ճիւղ կ'երկարէ բայց մեր յաղթական սուրը կը հակի միշտ մեր գօտիին։

«Լօքալ Անձայր» ալ կը իր կարգին.—

Գերման նաւատորմը, ինչպէս գացած տեսն, նոյնպէս վերադարձած տեսն թերութեան մէջ չգտնուեցաւ ողջունելու համար ֆրանսայի վարչապետը Ֆրանսոյի՝ ները սակայն բաւական սրամիտ պիտի ըլլան այս ողջոյնին մէջ նշմարելու սա զգարարութիւնը որ պիտի հնչէ իրենց ականջներուն։

«Կը տեսնէք, գերման նաւատորմիղը Պալթիկի մէջ իր տեղն է։ Ասիկա կը տիրէ այս ծովուն վրայ և պարտաստ է ամէն պատահականութեան ըլլայ խաղաղութեան ըլլայ պատերազմի ատեն։ Ֆրանքեւռուս դանդաղութիւնը, իրական ըլլայ թէ ոչինչ պիտի փոխէ իրեց այս վիճակի մէջ։ Մենք ալ, կարեւոր բան մը ունինք բսեր աշխարհային քաղաքականութեան մէջ։ Եւ հիմայ, բարի ճամբորդութիւն։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՊՈՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Բարիզէն հեռաւորը կը հեռագրուի Օդոստ. 22 թիւով.— «Նիւ Եորք Հերալտ»ը Նիքոլայիֆէն կ'իմանայ թէ՝ ռազմական նաւազները ընկղմեցին զինուորական փոխադրանաւ մը և սպաներէն բազմաթիւ սպաներ։ Ուրիշ փոխադրանաւ մը վտանգի մէջ է։ Ռուս պաշտօնական շրջանակներու մէջ այս լուրը չհաստատուիր։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՕԿԱՍՏԱՆ ԱՐՏԷԳԻԼԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արտէգիլէն հեռաւորը կը գրուի Օգոստոս 15 թիւով «Հորիզոն»։

Ասկէ քանի մը ամիս առաջ Ռուսաց հեռաւոր զինուորներէն մէկը անհետացաւ։ Այդ առթիւ Ռուսաց հրամանատարը մեռնելի միջոցաւ տեղեկացուց երկու անգամ, որ եթէ զինուորին տեղը չէսան ինքը պիտի հրաժարէ խուզարկութիւններ կատարել։ Այս սպառնալիքը ստիպուած եղաւ գործադրելու։

Ամսոյս 9-ին երեկոյեան դէմ Հաֆիզ-Միրզա-Մամադ մզկիթին առաջ պահակներ նշանակուեցան Ռուս և Պարսիկ զինուորներէ բաղկացած և երթևեկութիւնը դադրեցուցուեցաւ։ Ամսոյս 10-ին առաւօտեան մզկիթի արտաքնոցին հորին բերանը բացին ներկայութեամբ ռուսական ատիճանաւորներու և Թուրք վճռաբակասպետին և Թուրք հոլաքանդը Ռուս զինուորի հետ իջնելով հորին մէջը, դտան Ռուս զինուորին գլուխը կտրած և չոքչոքուած։ Բազաքապետը, 2 փողոցագրները և արհեստաւոր մը Անվիա անունով, բանտարկուցան։ Երէկ ձեռնարկուեցաւ քննութեան, տեսնենք քննութենէն ինչ կը պարզուի։ Տիզմերէն հանուած զինուորը մեծ չգով Թաղելու յաջող օրը։

Նեժակա կը վերջացնի, երբ տեղեկութիւն ստացայ, թէ երէկ արիւնահեղ կռիւ է տեղի ունեցեր ուզբակներու և Ռուսաց զօրքի մէջ, Շոնխեանները փոխեր են, Մէկկինի Ռուսա գիւղը, իսկ Ռուսաց զօրքը հաստատուեր է Մէկկինի Տաչ-Բարմայ գիւղի մօտ։

ՕԶԱՅԻՆ ՏՐԱՄ

Լոնտոնի կեդրոնական պարակին մէջ սասկալի տրամ մը պատահեցաւ։ Երկու օձեր խաղաղութեամբ կ'ապրէին վանդակի մը մէջ։ Սակայն հաւի խնդիրը մտաւ մէջտեղ օձերու վանդակն ալ և եղաւ ինչ որ պիտի ըլլար։ Կենդանաբանական պարտէզին տնօրէնութիւնը ոչնչաս մը կարգադրած էր որ, երկու օձերը միասին խնջոյք մը ընեն և անոնց տրուեցաւ նեպասակ մը։ Օձերէն մէկը խեղճիկը սկսաւ նեպասակին գլուխէն, իսկ միւսը ետեւի ոտքերէն։ Նախ կռիւ չպատահեցաւ անոնց մէջ, բայց երբ նեպասակին մարմինն ճիշտ մէջտեղը հասած էին, խնդիրը փոխուեցաւ։ Օձերուն սովորութիւնն է իրենց կերակուրները ողջ ողջ կլլել։ Ուստի ելլելու դրութեամբ նեպասակին մարմինն կէսը մէկ օձին և կէսն ալ միւս օձին մորուչական խողովակին մէջ մտած էին և երկու օձերուն ծայրերը իրարու կը դպչէին։ Երկուքն ալ մէկը կը նահանջէր և որսին մարմինը կը քաշքշուէր երկու սոյուններուն բերանին մէջ։ Կռիւը վերջացնելու համար մէկ ճամբայ միայն կար օձերուն մէկը պէտք էր կլլել միւսն ալ։ Եւ օձերը ամսպէս բերին։ Մեծ օձը որսին միւս մասն ալ իւրացնելու համար կլլեց իր հակառակորդը։ Բայց անկէ ի վեր մեծ օձը չատ տխուր և յուսահատական երեւոյթ մը ունի։ Կարծես թէ որ անիկա կը վտանգ իր ընկերը կորանցուցած ըլլալուն համար և կամ հաւանաբար այն է որ իր ընկերը մարելու համար ճգնաժամին տարտանքներ կ'անցնէ։

Մ. ՍԱԶՈՆՕՖԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳԼԻԱ

«Մաքէն»ի Լոնտոնի թղթակիցը հեռաւորը կը հեռագրէ իր թերթին.—

Լոնտոնի լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ Մ. Սազոնօֆի Անգլիա այցելութիւնը հաւանաբար տեղի պիտի ունենայ Սեպտեմբերի կիսուն։ Նախարարին պիտի ընկերանայ Լոնտոնի ռուսական դեսպանը երբ այս վերջինը որ այժմ արձակուրդի մէջ է իր պաշտօնատեղին վերադառնայ յառաջիկայ ամիս։ Եթէ Մ. Սազոնօֆի այցելութիւնը որոշեալ տաներին տեղի ունենայ Պալ՛մորալի դղեակին մէջ է որ,—ուր պիտի գտնուի այն տեսն արքունիքը—Ռուս արտաքին գործոց նախարարը պիտի ընդունուի ձօրէ թագաւորէն։

Մ. Սազոնօֆի պիտի ընկերանայ նաև գոմս Պէնքենտորֆ։

ԻՏԱԼԵԻԹՈՒՐՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱԶՈՐԵՍՆ ԷՔՔԷՆՏԻՒ ՊԱՇՏՕՆԸ

Հռոմէն հեռաւորը կը հեռագրուի Օգոստոս 20 թիւով.— Սիքիլիոյ գործակալութիւնը յայտարարէ թէ՝ Իտալիոյ մէջ ոչոք գիտէ Թուրք ծովակալ Ազորեան էֆէնտիի յանձնուած դասալիք պաշտօնը՝ խաղալիքեան մասին։ Ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թէնսիքիներու դարձած ըլլալուն լուրը թուրքերուն անճիշտ է։

Մ. ԲՈՒԱՆՔԱՐԷ ԵՒ ԻՏԱԼԵԻԹՈՒՐՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բարիզէն 23 օգոստոս թիւով կը հեռագրուի.— Վարչապետ Մ. Բուանքարէ կէսօրէն վերջ յաջողաբար իր ներկ. ուս

ԻՆՉ Կ'ԸՆԵՆ ԱԼՊԱՆՑԻՆԵՐԸ ՍԿԻՒՊԻ ՄԷՋ

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ ԳԱՐԱՏԱՂԻՆԵՐՈՒՆ ՄԻԱՆԱԼՈՒ

«Թան»ի Սկիւպի թղթակիցը Օգոստոս 20 թիւով հետեւեալ հեռագիրը կը զրկէ իր թերթին, ինչ որ չհամապատասխաներ, կ'ըսէ, Պոլսէն հաղորդուած լաւատես լուրերուն. —

Սկիւպի մէջ կացութիւնը ծանր է։ Ալպանացի պետերը ամէն հեղինակութիւն կը կորսնցնեն իրենց ստորադասեալներուն վրայ, որոնք կը սկսին կեղեքել բնակիչները, առանց ցեղի խտրութեան կը մտնեն տուներու մէջ, կը գրաւեն իրենց ուզած առարկաները և դրամ կը պահանջեն։ Զինուորական իշխանութիւնը կը վարանի զսպելու զանոնք, վախնալով որ ընդհանուր կողոպուտ մը և ջարդ մը տեղի կ'ունենայ։ Պետերը, անհամաձայն են իրարու մէջ և կը ձեւաւորեն նոր պահանջումներ։ Ոմանք կը պահանջեն որ տուրքերը բողոքովին չենչուին, ուրիշներ կ'ուզեն որ կառավարութիւնը ինք հոգայ Ալպանիոյ ծախքերը, ուրիշներ ալ կան որոնք կ'ուզեն որ օտար տերութիւնք երաշխաւորեն կայս. իրատեով Ալպանացիներուն եղած խոստումները։ Հասան պէյ եւ Մէհմէտ փաշա կը խնդրեն պետերէն իրենց մարդիկը ցրուել Բէլգրատի մօտ համախմբուած զօրախումբերուն ժամանումէն առաջ։ Պետերը պատասխանած են. — «Հասան պէյ և իր ընկերները պէտք է մեռնին մեզի հետ,,։ Մալիսիա և Միրտիթիա լեցուն են ապստամբներով, որոնք կը յայտարարեն թէ Գարատաղիներուն պիտի միանան եթէ կառավարութիւնը չդործադրէ անմիջապէս Ալպանացիներուն եղած խոստումները։ Հարաւային ալպանացիները կ'ուզեն ապստամբապետներուն թէ իրենք անոնց հրամաններուն կ'ենթարկեն քալելու համար։ Ամբողջ Ալպանիա կատարեալ անիշխանութեան մէջ է։ Հաւատարիմ պաշտօնատարները կը փախչին ապստամբներէն, վախնալով որ կը յաղթուին։ Ասկէ զատ, բազմաթիւ յոյն հրոսախումբեր կը տեսնուին Մօրէոյի և Կէպէնայի շրջանները։ Մանասթիրի նահանգին մէջ Պուլկար տէրօրիսթները կը շարունակեն երկաթուղիներու վրայ պօմպաներ դետեղել, զորս բարեբաղդաբար կը գտնուին շոգեկառքերու անցքէն առաջ։ Ժողովուրդը սոսկումի մէջ է։ Առևտուրը դադրած։ Ճամբորդները հաղուագիւտ։ Գարատաղի սահմանագլուխներու վրայ թրքական պահականոցները յարձակում կը կրեն և ժողովուրդը կ'արգիլէ ժամանումը Թուրք չկատաներուն։

թեան ընդունեց Բարլի օսմ. և խաչ. դեսպաններ։

ԹՈՒՐՔ ԳԵՐԻ ՄԸ ՈՐ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՐՆԱՑ

Իբրև պատերազմ. գերի Իտալիա զրանուող ենթապայ Զէյնէլաբիտին լգի. առաջնական պատճառներով ազատուած և վերադարձած է Թուրքիա։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՖՐԱՆՍ.

ՆԱԼՍՈՐԴ ԴԵՍՊԱՆԻՆ

ԱՆՏԻՊ ՏԵՂԷԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԻՆԳ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒԻ ԱԻՍՏՐԻՈՅ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Վիեննայի Ֆրանս. նախորդ դեսպան Մ. Ֆիլիբ Բրօղլի հետեւեալ նամակը ղրկած է «Թան»ի.—

ՄԱՐԻԷՆՊԱՏ, 17 Օգս. 1912

Սիրելի աւօրէն և բարեկամ,

Մեծ հեռաքրքրութեամբ կարդացի «Թան»ի Օգոստոս 17ի թուոյն մէջ ձեր խմբագրականը, որ նուիրուած էր «Գերմանիա՝ ալ մարդիկին» և ձեր Թղթակցին «Վիեննական Տպաւորութիւններ»ուն վրայ։ Այդ խմբագրականին և տպաւորութեանց մէջ, Աւստրեհունգարիոյ կացութիւնն ու ընթացքը պէտք եղած լրջամտութեամբ և արդարութեամբ բնորոշուած է։ Միայն թէ, Աւստրեհունգարիա, Արեւելեան գործերու մէջ, ըլլալով խիստ կարեւոր գործիչ մը, հարկ կ'ըլլայ շատ աւելի ժամն քննել անոր դիրքը, կարելի եղածին չափ և միւնոյն ատեն ուղղել երկու-թեթև սխալներ որոնք, շատ դիւրըմբռնելի պատճառներով, սպրդած են «Թան»ի մէջ։

Արդարև կարեւոր իրողութիւն մըն է որ Աւստրեհունգարիա վճռապէս եւրոպական գետնի վրայ կը դնէ ինքզինքը իր պալքանեան քաղաքականութիւնը հետապնդելու համար, զայրս ասիկա նոր բան մը չէ։

Իտալիա-Թուրք պատերազմին սկիզբէն ի վեր, երբ Թուրքիա և Իտալիա ճանչցնել տուին իրարու խաղաղութեան վերջասատանան համար իրենց պայմանները, կոմս տ'Էրէնթալ կ'ըսէր.—«Իտալիա թօ՛ւեցաւ, Թուրքիա խօսեցաւ։ Ամբողջ աշխարհ կը խօսի։ Բայց ե՞րբ պիտի գայ ուրեմն Եւրոպայի կարգը, հին Եւրոպայի կարգը։ Անիկա ալ անուշտ իր ըսելիքը ունի։ Բնական է թէ անիկա նախ և առաջ իր խիղճը նկատի առնէ։ Բայց, հաւատացէք որ, հո՛ն, հոն է միայն իր էութիւնը։ Միայն ոչ-պատերազմիկ հին տէրութեանց հաւաքոյթն է որ բուսական հեղինակութիւն պիտի ունենայ ինքզինքը մոթիկ ընել առալու պէտք եղած ատեն, վերահաստատելու խաղաղութիւնը և խուսափեցնելու այն անաւոր պատահարը, այսինքն Արեւելեան խնդրին վերաբացումը։

Անիկա, միւնոյն ատեն, տէրութեանց մօտ, դիմում մը կը կատարէր ընդհանուր տեսակցութեան մը համար, ինչ որ լաւ չնասկցուեցաւ։ Բայց պէտք է ընդունիլ որ այդ դիմումը կանխաս էր այն ատենուան համար և կարելի չէր անմիջական արդիւնք մը սպասել։ Կոմս տ'Էրէնթալ գիտէր այս բանը և սակայն անոր նպատակն էր սիզբունքը ընդունիլ տալ և անյապաղ գործադրել։

Նոյնպէս, Գօսնա—Հէբսէքի կցման յաղորդող տաքնապին մէջ, եթէ ճիշտ է որ «կիզանները Պ. տ'Էրէնթալ ջանաց ամէն գնով սպասել ինքզինքը երրորդներու միջամտութենէն, ուրի՞ալ, տ. գ նապին երրորդ երեւոյթին մէջ, աւստրեհունգարական համաձայնութեան կնքումէն վերջ, Աւստրեհունգարիան չէր որ Մ. Իզվոլսքիի դեսպանախորհուրդի գաղափարը չընդունեց, այլ մանաւանդ Գերմանիան։

Կացութեան մէջ յառաջ եկած բարեփոխումները և Ֆրանսայի բարեկամական պնդումը հոժարեցին Պ. տ'Էրէնթալը գոնէ համակերպել ատոր։ 1909 փետրվարի վերջերը, անիկա նոյն իսկ ընդունած էր դեսպանախորհուրդի մը գլխաւոր պայմանները երբեակ Համաձայնութեան անբաւական յարակցութիւնը թող տուաւ Գերմանիոյ խուսափիլ այս լուծումէն, տակն ու վրայ ընել իրերը և Բէրլինի մէջ ուղղակի գործողութեամբ մը սահմանել իր փափաքած գիծը։

Ընդհանուր քաղաքականութեան տեսակէտով այդ ուղղակի բանակցութեան հետեւանքները ունէի օգտակար եղան Գերմանիոյ քան երբեակ Համաձայնութեան անդամներուն։ Բայց այդ հետեւանքներ կարդ մը անպատեհութիւններ ստեղծեցին Աւստրեհունգարիոյ համար։

Համեցէք ընդունիլ, իրիկ բարեկամ, իմ անձնուէր զգացմանցս հաւատիքը։

Ֆ. ԲՐՕՂԼԻ

* * «Թան» հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ այս նամակին տակ.—

Մ. Բրոլիէ իր դիրքին պատճառով ի վիճակի էր ամէն աւելի լաւագոյն կերպով գիտնալ աւստրիական նախարարներու մտադրութիւնները։ Իտալիոյ-Թուրք պատերազմին սկիզբները՝ կոմս տ'Էրէնթալի ըսած խօսքերուն վերյիշումը հեռանաբար խիստ չհենկան է, և ոչ նուազ հետաքրքրական է գիտնալ թէ Աւստրիոյ պետական նշանաւոր անձնաւորութիւնը 1909ին, ընդունած էին դեսպանախորհուրդի մը գաղափարը Ֆրանս. դեսպանին բարեկամական պնդումներուն վրայ։ Այս անտիպ տեղեկութիւնները, — Մ. Բրոլիէ առաջինը կ'ըլլայ զանոնք հրապարակող — ոյնիկ կը փոխեն սակայն աւստրեհունգարական քաղաքականութեան ընդհանուր հանգամանքներուն վրայ։ Այս խորվեալ և նոյն իսկ նախընթաց տարիներու միջոցին։ Աւստրեհունգարիա, հաստատապէս վճռած ըլլալով ինք իրեն հաւատարիմ հնձելու, բնական է թէ առանց անվստահութեան չէր որ պիտի դիտէր երրորդներու հակառակները։ Իրեն համար անհրաժեշտ էր ոչ ոքի խորհուրդ հարցնել, — ինչպէս Պիւլով իշխան հաստատեց Բ. Խըսքսթակի մէջ։

Իրեն համար անհրաժեշտ էր իրեն յատուկ ուժերով հաստատել ինչ որ իր իրեն յատուկ Ի՞բաւունքը կը նկատէր, ի հեռուկա ուրիշ պատեհութեան։ Ես չեմ, պատմութեան առջեւ միայն իրողութիւններն են որ նկատի կ'առնուին։ և 1908-1909ի ամբողջ տագնապը, ինչ որ ալ եղած լլլլան կոմս տ'Էրէնթալի վերջնական որոշադրութիւններն, պիտի երեւի հեռաւոր անկրպեսի մը մէջէն իր ինքնավար որոշումի մը փիթումն ու հաստատուած։

Ահա թէ ինչո՞ւ ըսինք ու կը կրկնենք նորէն թէ կոմս Պերխթօլտին իր վերջին առաջարկին տուած եւրոպական ձեւը նպաստաւոր տպաւորութիւն մը պիտի առաջ բերէ։ Ահա թէ ինչ անցաւ դարձաւ։ Առաջարկը ամէն տեղ լաւ ընդունելութիւն գտաւ և հաւանական է որ ընդհանուր ալ ըլլայ ան։ Մեծամասնութեամբ ընդունուած տեսակցութենէն մը արդեօք ասրեւելեան կարգադրութիւն մը պիտի ծնի։ Չենք գիտեր։ Բայց ամէն պարագայի մէջ յայտնի է թէ անկէ պիտի ծնի եւրոպական ծաւալման մը գաղափարը։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ «ԵԷՆԻ ԱՈՐՐ» Ի ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՀԱՍԱՆ ՊԷՅԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Սկիւպէն 9 օգոստոս թուականով կը հեռագրուի թէ Հասան պէյ հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Տրօճի երեսփոխան Իսաա փաշայի.—

«Այսօր հաւաքուած ըմբոստները ամբողջութեամբ իրենց սեղերը վերադարձան։ Հարաւային Ալպանացիներու ալ հիմա հեռագրեցի որպէսզի անմիջապէս մեկնին։

* *

ԳՕՋԱՆԱՑԻ ՄԷՋ ԺՈՂՈՎՐԴԱՑԻՆ ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՕՐԻՆԱՑՈՒՄ

Օգոստ. 9 թուով Բէշանայէն կը հեռագրուի թէ օրբստրէ ուելնալու վրայ են Պուլկար չեթաները, որոնք ցերեկով գիւղերը մանելով ժողովուրդին կ'սպառնան և նոյն իսկ պաշիներ կը բռնաբարուին։ Ժողովուրդը դիւղէն դուրս ելլելու յանդգնութիւնը իսկ չունի։ Ընդհանրութիւնը վասնզի տակ գտնուելուն, կուսակցութենէն բուսականաչափ զինուորական ուժ ուղուած է։

* *

ՍԿԻՒՊԻ ԿՆՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բոլոր Ալպանցիները երկաթուղիներով իրենց տեղերը մեկնեցան։ քաղաքի մէջ ոչ մէկ ալպանցի մնաց։ քաղաքը հանգստութիւնը վերստացած է։ Իրիկուան լուր ելան թէ 200ի մօտ զինուած ալպանցիներ Բրէչովոյէն քաղաք եկան։ Գիւղերը կամուրջին վրայ մաս մը տեսայ, որոնք զինուած էին զինուորի հրացաններով։ Ըսուածին համեմատ իրենց այդպէս զէնքով պատելուն համար իշխանութեանց կողմէ զիտողութիւն եղած է և անմիջապէս քաղաքէն դուս ելլելու հրամայուած է։ Ասոր վրայ անմիջապէս մեկնած են քաղաքէն։

Ալպանցիները մեկնելէն վերջ քաղաքին մէջ խոր լռութիւն տիրեց և կը կարծուէր թէ ասկա երկար պիտի տեւէր։ Շաբաթներէ ի վեր տուներէ դուրս չելլող ժողովուրդը խումբ խումբ սկսան դուրս թափիլ։ Սիմաններնը, փողոցները և այգիները լեցուեցան բազմութիւններով։ Ամէն ոգով ազատութեան տակ ժողովուրդը որ փակուած էր, բնական է որ իրենց տունները պիտի վերադառնան։ Ալպանացիներու գաղափարը չատ աւելի նպաստաւորեց երկաթուղի ընկերութիւնը և սերպ վաճառականները։ Անցեալ տարի զինուորներու փոխադրութեան ժամանակ ընկերութիւնը բաւական չահաւոր եղաւ, այս տարի ալ՝ Ալպանացիներու պատճառով։ Ցաւալի է որ ընկերութիւնը այսքան չահելով հանդերձ երբեք ժողովուրդին հանգստութեան հոգ տարած չունի։ Այս առաւօտ ալ այնպէս կ'երեւի թէ՝ Միթրովիցայէն ալպանցիներ կ'երթային իրենց տեղերը, որովհետև սովորական հրացանաձգութիւններ տեղի կ'ունենային։

* *

ԹԱՑԵԱՐ ՊԷՏ ՏԷՊՐԷԻ ՄԷՋ

«Ինտանսնա»ի մէկ լուրին համաձայն Թոյեար պէյ 4 գոպէՖով և 30 զինուորներով Տէպրէ գացած է։ Իրենց զէնքերը կառավարութեան յանձնելէ ետքը, Մանասթիր երթալ մտադրած էին թէև, սակայն Պոլսէն հոհանգի սպասել ուելի խոնեմութիւն համարած են։

* *

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐԸ

Ավլոնիայի մէջ հաւաքուած հարաւային ալպանցի պետերը և իրենց մարդիկը վերադարձած են իրենց տեղերը ամբողջութեամբ։

* *

ՍԿԻՒՊԻ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՌԱՒՈՒՄԲԵՐԸ

Սկիւպի մէջ գտնուող ալպանցիներու վերջին պատուիրակները մեկնեցան իրենց տեղերը։

ՓՈՓՈՐԿԱԾ ԱԼՊԱՆԻԱՆ

ԻՆՉՊԷՍ ՅՐՈՒԵՑԱՆ ԱԼՊԱՆՑԻՆԵՐԸ

«Վաճառաշ.»ի մէջ կը կարդանք հետեւեալը.— Ալպանացիները որուելու որոշում տալէ առաջ, պետերուն միւնոյն տիպ անհամաձայնութիւն մը ծագեցաւ։ Ոմանք ըսին թէ՝ Բուսէլին զինելու համար պէտք է որ 30.000 զէնք բաշխէ և գտնէ այս քանակութեամբ զէնքին մէկ երրորդը հիմակուընէ յանձնուի։ Ասոնք յայտարարեցին որ, մինչեւ որ այս զէնքերը չառնեն չպիտի ցրուին։ Թէ՝ այս և թէ ուրիշ կէտերու մասին ծագած անհամաձայնութիւններ ծագեցան Հասան պէյի և իր ընկերներէն Իսա Պոլոթինի, Բիզայի, և Պայրամի միջև։ Այս վերջիններս կ'ըսեն. «Մենք Հասան պէյը երեսփոխան ընտրելու համար չէր որ ապատարեցանք, երեսփոխան ի՞նչ ըսէլ է, մենք մէկ Ատտուած և մէկ ալ Խալիֆա կը ճանչնանք։ Մենք նոյն իսկ Սահմանադրութիւն չենք ուզեր։» Ասոր վրայ պետերը սկսան իրարու դէմ լեզուագարութիւններ ընել։ Կառավարութեան վերջին պահուն ցոյց տուած խստութիւնը թէև ստիպեց որ բոլոր պետերը ցրուին, սակայն իրարմէ բոլորովին դժգոհ էին ցրուելու ատեն։ Սիաղ է թէ ալպանական խնդիրը վերջ գտած է։ Վաղը նորէն հոս ու հոն փոքրիկ ապստամբական յարձումներ պիտի ծագին։

* *

ԿՈՒԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՍՊԱՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

Քլօրբիլիի մէջ երկու ոստիկան զինուորներու միւլազիմներու միջև կռիւ մը ծագեցաւ։ Ասոնցմէ մէկը Բասիզ լգի. ըսկզբունքով հակառակ էր Ալպանական յարձումին և բուռն կերպով կը պաշարակէր Սլպանացիներու Քլօրբիլիի դէմը։ իսկ միւսը Էլրլգի լգի., որ ազգականն էր նշանաւոր Ալպանացի պետ Պայրամ Սուրիի կը պաշտպաներ ալպանացիներու ընթացքը։ Վիճաբանութիւնը կռիւի փոխուեցաւ և երկու սպաներ զէնքի դիմեցին և Էլրլգի պէյ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Տեղւոյն զինուորական հրամատարը երկու ըսպաներն ալ ձերբակալել տուաւ։

* *

ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ ՄԸ ԳԵՐԻ ԿԸ ՏԱՐՈՒԻ

Եռանեայէն օգոստ. 8 թիւով հետեւեալը կը հեռագրուի «Վաճառաշ.»ի.— Բէտլիզի զօրաբաժնին հրամանատարը Հաշտ էֆ. շրջակաները քննութեան ելած էր, սակայն տեղն մը կարելի չեղաւ իր մասին տեղեկութիւն մը առնել։ Վերջը հասկցուեցաւ որ Հաշտ էֆ. Ալպանացիներէն գերի տարուած և բանտարկուած է։ Զինուորական իշխանութիւնները կ'աշխատին Հաշտ էֆ. ազատելու։

* *

ԱԼՊԱՆՑԻՆԵՐԸ Կ'ՈՒԶԷՆ ԶԷՆԵՐԻ ՄԵԾԱՐԱՆՈՑ ՄԸ ԱՒԱՐԻ ՏՍԼ

Եռանեայէն հետեւեալը կը հեռագրուի «Վաճառաշ.»ի.— Ապատամբները աւարի տալու համար յարձակեցան Բէրմէտիի մեծարանոցին վրայ, որ տեղացի «Էֆիլյաթ» զինուորներուն հսկողութեան տակ տրուած էր։ Մեծարանոցի պահապանները կռիւէն առաջ քիչ մնաց որ խուճուճին յարձակողներէն, սակայն յետոյ հասկնալով որ անոնց նպատակը, զէմ գրին և կը սպասեն օգնական ուժի ժամանման։

* *

ՍԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐԸ Կ'ՈՒԶԷՆ ԿՈՌԱՎՈՐՈՒԹԵԱՆ ԶԵՒԸ ՓՈԽԵԼ (.՝)

Եռանեայէն հետեւեալը կը հեռագրուի «Վաճառաշ.»ի.— Ավստրոյներ կան թէ՝ հարաւային Ալպանիոյ բնակիչները կ'ուզեն կառավարութեան ձեւը փոխել։ կ'ըսուի թէ՝ կառավարութիւնը պաշտօնապէս տեղեակ է անոնց ժառդրութեան։

* *

ԹՍՑԵԱՐ ՊԷՏ ԵՒ ԻՐ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

Մանասթիրէն հետեւեալը կը հեռագրուի «Վաճառաշ.»ի Օգոստոս 9 թուով.—

Փ. խստաբան սպայ Թոյեար պէյ իր ընկերներով Տէպրէ գնաց և տեղւոյն զինուորական հրամանատարին դիմում ըրաւ։ Հաւանական է որ անոնք ժառդրս Մանասթիր գան։

ԳԱՐԱՏԱՂԻ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

ԻՆՉ ԿՐՍԷ «ԲԷՕԼՆԻՇԷ ԶԱՑԹՈՒՆԿ»

«Բէօլնիշէ Զայթունկ» հետեւեալը կը գրէ.—

Կասկածելի է որ Թուրքիա երկար ատեն չարունակէ ցարդ ցոյց տուած համբերութիւնը։ Կարելի է նոյն իսկ ըսել թէ Թուրք կառավարութեան ալարիք պատերազմի յայտարարութիւն մը Թոյլ պիտի տայ Թուրքիոյ ներքին դժուարին կացութենէ մը փրկուիլ։ Ի հեռուկս չատ մը լուրջ պատճառներու, անկարելի չպիտի ըլլայ սակայն որ Թուրքիա այս միջոցին չդիմէ։ Նկատի ունենալով իրերուն ստացած հանգամանքը, ժամանակ է որ մեծ տերութիւնները, որոնց ոչ մէկը չահ ունի Արեւելեան խնդիր ըսուած հարցը վերաբանելու և կամ Արեւելքի սիմանը քանդելու, կորովի լեզու մը գործածեն Դարատաղի դէմ, քանի որ անոնցմէ ոչ մէկը կրնայ հաւանիլ որ Դարատաղ խռովութիւն յարուցանէ։ Այս բոլոր խնդիրները խիստ կարեւոր են Եւրոպայի համար որպէս զի Թոյլ չտրուի Դարատաղի պէս պզտիկ պետութեան մը ինքն իսկ ձեռք առնելու լուծումը։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ ԵՄԷՆԻ ՄԷՋ

Սմանայէն հետեւեալը կը գրուի «Սթամպուլ»ի յուլիս 26 թիւով. — Անձրեւներու եղանակը սկսաւ և հեղեղանման անձրեւներուն կ'ընկերանայ նաև կարկուտը, Սմանայի ալեւոյալ կողմերը ողողում առաջ բերին։ Վնասները բաւական մեծ են, սակայն անձի կորուստ չկայ։ Միայն զինուոր մը հեղեղէ տարուեցաւ։ Շատ մը թաղերու մէջ տուներուն վերի յարկերը ամբողջովին ջուրով ողողուեցան։ 15ի մօտ տուներ փլան։ Քաղաքին զինուորական ու քաղաքային հիւանդանոցները բաւական մը տուժեցան և 4000 ոսկիի մօտ կորուստ մը ունեցան։

Զօր. Իզզէթ փաշայի բնակարանը և կառավարական չէնքը նոյնպէս փլան։ Հիւսէին Հիլմի փաշայի կուսակալութեան օրով շինուած արհեստից վարժարանը, որ Լիւէի վերածուած էր, ողողուեցաւ։

ԿՈՄՍ ՊԷՐԽԹՕԼՏԻ ԱՌԱՋԱՐԿԸ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐ ՄԱՄՈՒԼԸ

Սոֆիայէն հետեւեալը կը հեռագրուի Օգոստոս 23 թուով.—

Եւրոպայի մէջ Կոմս Պէրխթօլտի առաջարկին եղած ընդունելութեան մասին խօսելով «Միր.» կ'ըսէ.— Ուստի ենք որ Պալքաններու խաղաղութիւնը պահպանելու համար միայն չեն բաւականար Պալքանեան տերութիւններու խոհեմութեան յորդորներ տալով, այլ կ'ուզեն օսմ. նահանգներուն մէջ բարեկարգութիւններ ներմուծել եւրոպական պետութիւններու քննադրելուն տակ և Թուրքիան օժտել ապաւկդրութեամբով մը, որ տեղական պէտքերուն համաձայն կիրարկուելիք ինքնավարութիւն մըն է։ Սակայն մինչեւ որ այս բարեկարգութիւնները չիրականանան, մենք իրաւունք պիտի ունենանք վերապահ մնալու։ Կը վախնանք որ եւրոպան նկատի չառներ արդի ազգային հեռանանքով Թուրքերուն մէջ յառաջ եկած մտային վիճակը, որ մէկ կողմէ հաւանութիւն կը յայտնէ ալպանական տրուածքին և միւս կողմէ Թոյլ կուտայ որ անդրբորդն բնաջինջ ըլլան քրիստոնեայ տարրը։»

ԻՇԽԱՆ ՍԱՊԱՇԷՏՏԻՆ ԵՒ ԱՊԱԿԵԿՐՈՆՍՅՈՒՄԸ

Կայսերազուն իշխան Սապահէտտին ի երեսփոխանական ընտրելիութեան շուրջ վիճաբանութիւնները կը շարունակեն Թուրք մամուլին մէջ։ «Թանդիմաթ»ի ուղղուած նամակ մը կ'ըսէ թէ՝ Սապահէտտին իշխան ոչ միայն Պոլսոյ մէջ մի՛ Բարլի մէջ ալ ընդդիմութեան բաղխեցաւ։ Ամէա Բիզայի և ուրիշներու կողմէ և իր ապակեղրոնացումի գաղափարները միշտ քննադատուեցան։ Սակայն անոնք որ Ալպանիոյ համար հիմա ինքնուրոյն վարչութիւն մը կը պահանջեն, ինչպէս Լուբֆի Ֆիքրի պէյ և ուրիշներ, մտքէ, Սապահէտտինի գաղափարներէն տարբեր գաղափարներ կ'պաշտպանեն։ Սապահէտտին իշխան եթէ Իթիլաֆչան՝ ը չէ, գոնէ իր ապակեղրոնացումի գաղափարներով համաձայն Իթիլաֆչաններէն, ուստի Իթիլաֆը պէտք է յաջողցնէ անոր ընտրութիւնը։ Ի խան Սապահէտտին առջի օր տեսակցեցաւ Քամիլ փաշայի հետ։

ՊԷՐԽԹՕԼՏԻ ՆՈՐ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԱԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Թան»ի Բեռլինի Թղթակիցը կը հեռագրէ իր թերթին Օգոստոս 21 թուով.—

«Կոպէթ տը լա Պուրս» խնդրած ըլլալով կոմս Պէրխթօլտն բացատրել եւրոպական հանրային կարծիքին առջև իր առաջարկին նպատակը, հետեւեալ պատասխանը ստացած է աւստրեհունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարէն.—

Աւստրիական կառավարութիւնը, ինչպէս ամէն ատեն, նոյնպէս և հիմա կ'աշխատի պալքաններու սթաթիքոյին պահպանման և պալքանեան ժողովուրդներու խաղաղ զարգացման։ Աւստրիա ամէն յանձնառութենէ հեռացած՝ օսմ. նոր Դահլիճին ապակեղրոնացնող ուղղութեան մէջ նպաստաւոր խորհրդանշան մը կը նշմարէ։ Թուրքիոյ և պալքանեան ժողովուրդներու շահն համար իսկ քաղաքական այս նոր ուղղութիւնը անհրաժեշտ կը համարէ անիկա։

ԱԼՊԱՆՑԻՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՉԱՐԴԷՆ ՍԷԼԱՆԻԿԻ «ՏԷՕՆՄԷ»ՆԵՐԸ

«Թանին, կ'օրատապէ «Լօքալ Անձամ կէրսի լուրը որու համաձայն իբր թէ Ալպանացիք պիտի ջարդեն Սելանիկ գտնուող բոլոր հաշնմէնները։

Մ ԼԻՍՈՐՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

Մալեսորները Տրաճի և Շէյտգի վրայ յարձակում գործած էին. այս անգամ Տրաճի կառավարութենէն Բ. Դուռ կը հեռագրեն թէ՝ Թիրանէն զրկուած զինուորական ուժը եռ դաշ է Մալիսորներու յարձակումը։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՇՈՒՐՋ

Շրջան զրոյցներու համաձայն Դահլիճի անդամներուն միջև առաջ եկած տագնապը պիտի վերջանայ կամ Ֆէրիմ և կամ Բեսմիլ փաշայի վարչապետ անուանումովը։ Միւս կողմէ, զրոյց կը չրջի թէ՝ Դահլիճին պէտք հրաւիրեր է հանգամանքի ունեցող իր անդամներները որպէս զի հրաժարին, և սակայն մինչեւ այժմ այս մասին վերջնական ոչ է պատասխան չէ ստացած։ Ճիշդ է որ, կ'ըսէ «Ալէմտար», ներկայ Դահլիճը նման է Հայզը փաշայի Դահլիճին որ միշտ փոփոխութիւններու ենթարկուեցաւ։ հարեւանսերութեան պահանջումներուն համաձայն պէտք է չալմի Դահլիճը և այս կը սպասէ հանրային կարծիքը։ Այլեւս ժողովուրդը պիտի հաւատայ ոչ զրոյցներուն որոնց համաձայն պալատին մէջ դեռ պաշտն ունեցող կարգ մը ԻթԻթիհատական ձեռքերը որոնք Հէյմի փաշայի վարչապետութեանը կ'աշխատէին, նոյն կերպով աշխատեցան և Սէգոյի պէյի հզբայրը՝ Հալիմ պէյը Դուռական նախարար անուանեցին։ Ներկայ Դահլիճը ալեւ ազգակցական և խնամական կապերով կապուած Դահլիճի մը երեւոյթը առաւ։

«Ալէմտար» յարձակողական երկար յօդուածով մը՝ ուղղուած Վարչապետ Ղազի Մուխթար փաշային, կը հրաւիրէ որ պատասխանատու քաղաքի այդ պաշտօնէն՝ ինչ որ կ'ընեն առհասարակ Եւրոպայի մէջ։

* * Թիրանէն կը տեղեկանայ թէ՝ եթէ Ղազի Մուխթար փաշա չկրնա անձեր չի գանէ Դահլիճին հրաժարեալ անդամներուն տեղ, այն ատեն պիտի հրաժարի և Դահլիճին կազմութիւնը պիտի յանձնուի Հիլմի փաշայի։ Հակառակ պարագային Բեսմիլ փաշա և Շէյխ-իւլ-Իսլամ Ճէմալէտտին էֆէնդի պիտի ատ իրենց հրաժարականները։

ԴԱՏ՝ ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԵՎՔԻԹ ՓԱՇԱՅԻ ԴԷՄ

Ինչպէս յայտնի է ասկէ առաջ նախորդ Պատերազմ. նախարարին օթօմպիլը Ճշնաքղէի տակն կոխուած ու ատոր հետեւանքով մեռցուցած էր հազարապետ մը. այս անգամ յիշեալին ընտանիքը դատ բացած է Մահմուտ Շեվքէթ փաշայի դէմ։

ՆՈՅԵՄ ԵՒ ՀԻԼՄԻ ՓԱՇԱՆԵՐԸ

Պատերազմ. նախարար Նազիմ փաշա առջի օր նախորդ Դատական նախարար Հիւսէյին Հիլմի փաշայի տարանքը երթալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՅՈՅՆԵՐԸ ՈՎ ՊԻՏԻ ՎԱՐԷ ԴՈՐՈՐԸ

Յոյներն ալ Հայերուն պէս երկու մասի բաժնուած են ընտրութիւնները վարելու տես սկսեալով։ Մաս մը կայ որ կուզէ Պատրիարքարան թողուլ գլխաւոր դերը, որպէսզի համաձայնութիւն կնքէ քաղաքական զանազան կուսակցութեանց և ազգերու հետ, և նշանակէ Յոյն ընտրելիները, ուրիշ մաս մըն ալ կայ որ կը փափաքի Պատրիարքարանը բնաւ միջամուխ չընել ընտրական գործերու, այլ ընտրութիւնները վարել յոյն Սահմ. ակումբին միջոցաւ։ Առաջին մասին կուսակիցներն են «Բրօսրես» և «Նեօլոյս», իսկ երկրորդներնը «Նէա Բազրիս», «Ամէրիքա» և Պուլսի օրգանը «Իսօքլէթիս»։

Պատրիարքարանը սակայն արդէն իսկ 4 հոգինոց յանձնաժողով մը կազմած է որ պիտի ուսումնասիրէ թէ ո՞վ պէտք է վարել ընտրութիւնները և առայս տեղեկագիր մը պիտի տայ։ Այս յանձնաժողովին կ'անդամակցին Ամասիոյ և Պրուսայի մետրապոլիտները և խոտ ի ժողովին ալ խորհրդականն Գ. սղանովա և Զակարիան։

ԷՍԱՅ ՓԱՇՈՒԹԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Տուրացոյի նախագահ Էսատ փաշա Սգ. հիմարի թաղապետութեան նամակագրին միջոցաւ հետեւեալ հեռագիրը ուղղեց Ապտի, Մազհար ու Ֆիֆի պէյերու և ալպանացի բոլոր պետերուն.— «Մեր օրինաւոր պահանջումները ընդունուեցան և ընդհ. ներումը հրատարակուեցաւ։ Կը յանձնարարուի որ ամենգ ալ ձեր տեղերը վերադառնաք և հանդարտ ուհանգստ ըլլաք։ Ասկէ վերջ ալիսատիկք ազգին ու տերութեան համակրութիւնն և վստահութիւնը չանեցու, մեր ջանքերը նուիրելով տերութեան փառքը բարձրացնելու, մեր թշնամիները նուաստացնելու և մեր հայրենիքին բարեբաղդութեան համար։ 3-4 օրէն ճամբայ պիտի ելլեմ դէպի ձեր կողմը։»

ԻՆՉ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐՈՎ ՅՈՒՌԵՑԱՆ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐԸ

«Եէնի Ասբրի Մէրկէզի Թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ.— «Հաւաքուած ըմբոստներու ցրուելովը, երեք ամսէ ի վեր գոյութիւն ունեցող կացութիւնը վերջ գտաւ։ Հիմա ալ կառավարութեան գործունէութեան և բարենորոգմանց կարգն է։ Եթէ կառավարութիւնը, ընդունուած պահանջները առանց պակսի դրեցուցէ, Ալպանիան ալ մշտակայ խաղաղութեան և անդորրութեան մէջ պիտի մնայ։ Այդ պահանջներուն ատենն կարեւորը զէնքերու բաշխումն էր։ Հիմա՝ յոյն ալպանիոյի (Իպէրք և Եաքովա) չատ աւելի ջղայնութիւն մը կը ցուցնէին այդ խնդրոյն մէջ։ Մի.ին. Պայրամի 5դ օրը, կառավարութեան կողմէ ընդունուած պայմանները գործադրելու մասին ալպանցի մէկ քանի պետեր Եաքովայի Բիլդ պէյը հաւաքած են։ Ընդհանուրը «պէյ» ընէլէ ետքը, ժամադրվին իրենց տեղերը մեկնեցան։ Դրաւուած զէնքերու և քանդուած տուներու խնդիրներն ալ պիտի յանձնուին տեղական Յանձնախումբերու, որպէս զի

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

«Տնէջիք» թերթը խօսելով կոմս Պէրխթոլտի ծանօթ առաջարկին և Թուրքիոյ ապակեդրոնացման մասին կ'ըսէ թէ՝ այն պարագային երբ առանց եւրոպական միջամտութեան այս կարգի ապակեդրոնացման դրութիւն մը գործադրել ուզուի եւ Թուրքիա ինքն իր գլխուն ձգուի, այն ատեն մէն մի նահանգ մէկ մէկ առանձնաշնորհեալ կուսակալութեան պիտի վերածէ եւ նոյն կուսակալութիւններու մէջ գտնուող քրիստոնեաները պիտի ճմլուին եւ այդ պարագային աւելի դէշ պիտի ըլլայ. Պուլկարիա չպիտի խաբուի եւ Մակեդոնիոյ ու Էսիրնէի կտոր կտոր ըլլալուն չպիտի յօժարի. երբ այսօր Եւրոպա Պուլկարիոյ հանդարտութիւն կը յանձնարարէ, անշուշտ վաղը Պուլկարիա եւս Մակեդոնիոյ եւ Էսիրնէի կատարեալ անկախութեանը համար ինքզինքը ցոյց պիտի տայ մեծ տերութիւններուն։

⁂ Օսֆիայի թերթերէն մէկը նախարարներէն մէկուն հարցուցեր է թէ՝ ալպանացիներուն արձակ համաձակ պատելուն եւ աւազակութիւն ընելուն ի՞նչ կերպով կը նային. նախարարը պատասխանելով ըսած է թէ՝ «Ալպանացի ապստամբներուն այս յարձակումները եւ յաճախանալը Պուլկարիոյ մտածել կուտայ միեւնոյն ատեն այդ մասին աւելի լուրջ միջոցներ ձեռք առնելու կը մղէ զայն։ Առայժմ մեր կառավարութիւնը Պերլինի գաղնագիրը ստորագրող մեծ տերութիւններուն ուշադրութեանը յանձներ է Թուրքիոյ մէջ տիրող անիշխանական վիճակը եւ կառավարութեան չկայութիւնը եւ միեւնոյն ատեն գործադրութիւնը Պերլինի գաղնագրին 23րդ յօդուածին որու համաձայն անպատճառ ապակեդրոնացում արտաքին գործերու նախարարը այս մասին հարկ եղած ձեռնարկը ըրած է այլեւս։ Ամէն պարագայի մէջ Մակեդոնիոյ ապակեդրոնացման առջեւ ենք, աւելցուցած է։»

ներու նայելով այրող չէնքերուն թիւը կը հասնի 50ի և որոնց մեծ մասը ապահովագրուած չէր։ Հրդեհին ժամանող տեսուչութեան, Սուլթանը և Վարչապետը հրդեհին վայրերէն միւա տեղեկութիւններ կ'առնէին թելէֆոնով։ Բերայի կառավարիչ Մէհմէտ Կէլիպ պէյ ևս հրդեհին վայրն էր։ Կ'ըսուի թէ՝ հրդեհը մարդկային զոհեր ևս տուած է։ Ցոյն թերթի մը գրածին նայելով՝ հրդեհէն ետք Իսլամ կին մը կը փնտռէր իր չորս զաւակները, առանց կարենալ զանոնք գտնելու։ Իսլամներ և անգամալոյի կին մը, չկրնալով տանէն դուրս ելնել, հրդեհին մէջ այրած է։ Այրած չէնքերուն մէջ են Իթալիֆոկաններու թօփհանէի զլիւղը, բաղնիք մը ուր 400 չէքի փայտ մթերուած էր։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

ՑՈՅՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ցունաց Տ. Եսաքիմ պարիարքը առջի օր այցելեց Ղալաթիոյ զարոցը ուր կը զուարուի կեդրոնի հանդանակիչ յանձնաժողովը և ներկայ գտնուեցաւ ժողովոյ նիստին։ Ն. Սրբազնութիւնը իր օրհնութիւնները ընծայեց յանձնաժողովոյ ժրաջան անդամներուն և յետոյ մեկնեցաւ Ֆէնէր։

⁂ Կեդր. Ցանձնաժողովը «Պալանկէտ» շոգենաւով 1500 հաց և 17 հակ զգեստ ղրկեց Մրբէֆիթ 600 հաց և 17 հակ զգեստ Կանս, 750 հաց և 17 հակ զգեստ Սօրա։ Միւնոյն շոգենաւով 450 հաց ալ ղրկուեցաւ Կէլիպոլու, 5 պարկ պաքսիմադ և մեծաքանակ պիսքիթ ալ Լոմպարտ։ «Պալանկէտ» շոգենաւը այս զոյգերը ձրիաբար կը փոխադրէ։

⁂ Հէյպէլի կղզիի Իթիւ-ֆի քլիւպը «Պալանկէտ» շոգենաւով երկրաչափ մը ղրկեց Կանս, չինութեանց հսկելու համար։

⁂ Ցունաստանի թագաւորը հեռագրաւ հաղորդած է Աթէնքի մետրապոլիտին թէ 10,000 ֆրանք կը նուիրէ ի նպաստ արկածեալներուն։

⁂ Կեդր. Ցանձնաժողովոյ Թարապիոյ մասնաճիւղը 4500 գրուշ յանձնեց կեդր. անտուկին։ Այ-Թրապու ընկերութիւնն ալ 50 -60 գրուշ յանձնած է նոյն անտուկին։

⁂ Արկածեալ վայրերը ղրկուած Տօք. Սօթրաս տեղեկագիր մը ղրկելով կեդր. Տանձնաժողովին կը հաղորդէ թէ հինգ շարժուն հիւանդանոցներ կազմակերպած է ազատեալ վայրերուն մէջ։

⁂ Կէլիպոլուի յոյներուն մնասը 6-7000 ոսկի է։ Գիւղերու մէջ մնասները աւելի յաս են։

⁂ Ներքին գործոց նախարարութիւնը երկրաչափներ ղրկած է Միւրիֆիթ և Բէրիսթասի ջրհորները բանալու համար։

⁂ Մեծ կղզիի քլիւպին մէջ բացուած հանդանակութիւն մը գումարը յանցած է 150 ոսկւոյ։ Հինգշաբթի գիշեր Մեծ-Կղզիի յոյները չքեղ ցայգահանդէս մը ևս պիտի առն ի նպաստ աղէտեալներուն։ Կղզի օգտափոխութեան գացող մեծահարուստ տիկիններ և օրիորդներ այժմ կաչառատին արդիւնաւորել այս հանդէսը որ կը խոստանայ եղանակ ըլլալ իր տեսակին մէջ։

⁂ Այսօր, Կիրակի տիկիններ և օրիորներ Գալատայ և արուարձաններու փողոցներուն մէջ զարկիկ կարմիր ծաղիկներ պիտի ծախեն, իւրաքանչիւրը տասը փարա, ի նպաստ մեր զոհացող եղբայրներուն որոնք, անօթի և անպատսպար մնացած են։ Առաջին անգամն է որ Պոլսոյ մէջ բարեգործական ընկերութեանց մեծ մասը կը միանայ հաւաքական նպաստ մը բերելու համար տասնոր աղէտի մը հետեւանքը եղող թշուառութեանց։ Կը հրաւիրենք մեր ազգակիցներն ալ հայրենակցի պարտականութիւն մը կատարելու համար, փութով գնել այս ծաղիկներէն, որոնք պիտի ներկայացուին այսօր բարեսէր հէլլենուհիներէ։

⁂ Կառավարութիւնը 112 ասմ. ոսկի յանձնեց կարմիր մահիկին, ի նպաստ երկրաշարժէ տրկածեալներուն։ Այս գումարը ղրկուած էր Ամերիկեան կարմիր Խաչի կողմէ։

⁂ Պ. Պ. Էլիասքո 100 և Շեյմանոզու 150 ոսկի նուիրեցին կեդր. Ցանձնաժողովին։ Գատրգիւղի բարեսէր տիկնանց ընկերը 26 պարկ զգեստ յանձնեց կեդր. Ցանձնաժողովին։ Սինկէրի ընկերութիւնն ալ իւրաքանչիւրը վեց ոսկինոց երկու մեքենայ նուիրեց արկածեալներուն ներմակեղէնները կարելու համար։

⁂ Զօրլուի և Կէլիպոլուի արկածեալներուն ի նպաստ 10,000 ֆրանք նուիրեց Գերման-Հրեաներու բարեգործական ընկերութիւնը։

⁂ Սելանիկի Ցոյները 200 ոսկի ղրկած են կեդր. անտուկին, նոյնպէս որոշած են որ երեք որբեր ընդունուին ծախքով Բարիզի որբանոցը։

⁂ «Նէլօզոս» ի միջոցաւ բացուած հանդանակութեան արդիւնքով Խարայի մէջ կառուցանելի վարժարանին առաջին քարը դետեղուեցաւ։ Դպրոցը պիտի կառուցուի մէկ ու կէս ամիսէն և առժամապէս պիտի պատսպարէ 150 աշակերտ։

⁂ «Թան» կ'ըսէ թէ Լոնտոնի լորտ քաղաքապետը հանդանակութիւն մը բացած է Տարանէլի երկրաշարժի զոհերուն։ Անիկա կը յայտարարէ թէ Թուրքիոյ կրած վնասը չատ աւելի մեծ է քան Մէսինայի երկրաշարժէն առաջ եղած վնասը։

⁂ Էսիրնէի մէջ երկրաշարժին հետեւանքով 22 մզկիթներ վնասուած են առաւել կամ նուազ։

⁂ Կոմսուհի տը Ռիանքուր 100 օսմ. ոսկի ղրկած է Եսայիի Պարիարքին երկրաշարժէ տրկածեալներուն համար։

⁂ Զօրլուի բնակիչները նամակ մը գրելով «Սապահ»ի կը յայտնեն իրենց մեծ թշուառութիւնը։ Անոնք կոչում կ'ընեն հանրային գթութեան, որպէս զի կարենան ձմեռէն առաջ իրենց համար պատսպարաններ հիմնել։ Կ'աւելցնեն նաև թէ գերման բարեգործականները 10,000 ֆրանք նուիրած են Կէլիպոլուի աղէտեալներուն համար։

ՀԱՆԱՀԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը տեղեկանանք թէ Արեւելեան Սէնտիքան դատ պիտի բանայ Մերակուտակն և Երեսփ. Ժողովոյ նախորդ նախագահ Ահմէտ Բիզա պէյի դէմ որ Զրազանի պալատին ելեկտրական լուսաւորութեան հաշիւէն 20,000 ֆրանք պարտք ունի։

—Օսմ. Լոյս, կ'ըսէ թէ անպայման Լահէի Իրաւաբար Ատեանին պիտի յանձնուի Թրքօպարիկ սահմանագլուխի վէճին լուծումը, քանի որ կարելի չէ եղած համաձայնութիւն մը գոյացնել։

—Պուլկար անիլխանական Մէթոդ, որ ասկէ առաջ Ֆէրտինանտ Թագաւորին դէմ մահափորձ մը կատարած էր և Էսիրնէ փախած, հոնկէ Պոլիս ղրկուեցաւ ընդհանրութեամբ և յանձնուեցաւ ոստիկանութեան։

—Կայս. իրաւէ մը վաւերացուց նոր կուսակալներու անուանումը և ներքին գործերու նախարարը անմիջապէս հեռագրեց նոր կուսակալներուն որպէս զի իրենց պաշտօնատեղիները փութով մեկնին։

—Բաղաքապետութիւնը մայրաքաղաքիս քսան թաղապետութիւններուն հրահանգ տուաւ որ սկսին երեսփ. ընտրութիւններու ձեւակերպութիւններուն։ Իմամները և մուխթարները առջի երիկուընէ սկսան Ա. կարգի ընտրողներու անունները և անոնց թաղերը արձանագրելու։

—Երեսփ. ընտրութիւններու առթիւ խնդիր եղած էր նաև թաղային ընտրութիւններն ալ և ըսուեցաւ թէ՝ վերջին թաղային ընտրութիւններն ալ պիտի բեկանուին և նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։ Թուրք թերթ մը կ'իմանայ թէ՝ հիմակուհիսկ թաղային ընտրութիւններու բեկանումը յետաձգուած է և միմիայն երեսփ. ընտրութիւններու պիտի ձեռնարկուի, միայն թէ՝ թաղապետական խորհուրդներու ժամ չկ'ալ անձեր պիտի անուանուին, որպէս զի քաւէրկութեան միջոցով անկողմնակալութիւնը ապահովուի։

—Ջօր. Լուսէմ փաշա, որ Իսալիթուրք պատերազմին սկիզբը Թօպրուք գրաւած էր, վերջերս վերադարձաւ Հալեպ։

—Էսիրնէի Քէօլէյի գիւղին մէջ Պահիրէ անուն 17 տարեկան Թուրք աղջիկ մը հորի մը մէջ ինկած էր զոյն մարդուու համար։ Ազգկան ծնողքը տեսնելով որ Պահիրէն կենդանութեան նշան չտար, հորին մէջ Հիւսէյին անուն մէկը իջեցուցին զայն դուրս հանելու համար։ Հիւսէյին իր կարգին մնաց հորին մէջ։ Ուրիշ հինգ հոգի ևս իրարու ետեւէ հոր իջուցուեցան հորին մէջ մնացողները դուրս հանելու համար, սակայն բոլոր իջնողներն ալ այլևս դուրս չկրցան ելլել։ Քանութեամբ հաստատուեցաւ որ հորին խորը մեծ քանութեամբ թթուածին կար։

—Զարլուի մետրապոլիտ Տ. Սրիգոսթոմոս ծանոյց Պարիարքարանին թէ Զէնկիլէրի հեռաձայնին կայանին ոստիկան-գլխաւորը փոխցուցեր է Ֆէթինի անուն 16 տարեկան Ցոյն աղջիկ մը որ բռնի իսլամացուցեր է, իմամի մը առնը տարուելով։ Մետրապոլիտը իմանալով աղջկան փոխցուելը՝ գացեր է կառավարական պաշտօնատուն և բողոքեր է, պահանջելով Հայրիմի ներկայացուցիչն՝ աղջիկը յանձնել մետրապոլիտարան կամ հօրը։ Հակառակ եղած աղաչ բողոքներուն, աղջիկը մետրապոլիտին տալև բերուեր է։ Փէրճէյլով ու երեսը ծածկուած։ Որոշուեցաւ որ Պարիարքարանի գործակատարը աղջիկ դիմում մը կատարէ Դատական նախարարին մօտ, որպէս զի աղջիկը յանձնուի հօրը կամ մետրապոլտարան։

—Հաւատի աղբիւրէ լուր կը տրուի թէ ոչ է զրգռում մը հետեւանօք, որդի կառավարութեան դէմ ցոյց մը ընել ուզուեր է կարծոյ մէջ, բայց չնչին ազգաս միջոցներու կարելի եղեր է ցաւալի դէպքի մը առաջքը առնել։ Կարծոյ մէջ պատրաստի վիճակ պիտի հրատարակուի։ Կ'ըսուի։

—Տրապզոնէն կը գրեն թէ. Կ'ըսէ «Լէպէգէ» Իսմիրի մէջ Օսմ. Նաւատորմի նպաստաժողով յանձնաժողովին ճիգին մէջ 17,000 ղրուշի չափ գումար մը եղեր է։

Կ. Պոլսոյ ազատութիւնն նախորդ գէպան Պաստն Ֆոն Քրլիչէ ծարաւէս հիւանդացաւ Կորիւի մէջ։ Վիճակը մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ, վասն զի 82 տարեկան էր։

— Ապա իւլ Հաֆիտի Բ. քարտուղարը, ինքզինքը երեսփոխանական ընտրելի ներկայացուցեր է Դուսակոսի մէջ։

— Եղիպտոյի և ղրիկայից մէջ ռազորութիւնը կատարեալ է։ Վերջերս կարգ մը թերթեր չափազանցեալ հրատարակութիւններ ըրած էին, յայտարարելով թէ աւազակախումբերէ չազատած են։

— Կէմլէյիկի Արմատլը գիւղին մէջ չորեք օր հրդեհ ծագելով քառասուն տուն և խանութ այրած է։ Զէթի մեծ մթերանոցներ հրոյ ճարակ եղած են։ Կորուստները կը հաշուուին 20 000 ոսկի։

— Ահեռի ոճիր մը։— Պրուսայէն կը հաղորդեն թէ սոսկալի ոճիր մը գործուած է Քօշլու-Վիրանի գիւղին ճարուն վրայ։ Զոնը Իսլամ գիւղացի աղջիկ մըն է, հազիւ 17 տարեկան։ Խեղճին դիակը գտնուեցաւ խեղդուած վիճակի մը մէջ։ Առայժմ այս ոճրին չարժառիթը յայտնի չէ։ Այնէլէ Քօշլու Վէրան բնակող իր քրոջը տունը կ'երթար երբ յարձակում կրեց։ Քանութիւն մը բացուած է իշխանութեանց կողմէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՏԱՆԱՅԻ ԴԷՊՔԵՐԸ ԵՒ ՄԱՐՏ 31Ը

«Ալէմտար» կը տեղեկանայ թէ՝ կազմուած քննիչ յանձնաժողովը փութով և խիստ մեծ ուշադրութեամբ առաջ կը տանի իր քննութիւնները ստանալու և երեւան հանելու համար թէ՝ Մարտ 31ի դէպքը Ատանայի եղեռնը ո՛ր ստիճան առնչութիւն ունի հին ալիմին հետ, ինչպէս այն ատեն ուզած էր վերագրել նախորդ իթթիհատական կառավարութիւնը։

ՔԱՐԱՀԱՆԷՔԵՐՈՒՆ ԽՆԴԻՐԸ ԾԱՆՐԱՑԱԾ

ՆՈՐ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒՍՏ

Ազգ. կեդր. Վարչութեան Բազաք-ժողովին առաջ հակասական հրահանգները իրենց արդիւնքը տուին Պանտրմայի Հայ գիւղին մէջ։ Մէկ կողմէ ելել ըսել թէ քարտանքերու խնդիրը Արիւթիւնի խնդիր է և միւս կողմէ այնպիսի տարտամ երկսայրի հեռագիրներ ղրկել առաջնորդին, չիտակը Արշաւունի Պարիարք մը միայն կրնայ ընել։ Ասկէ առաջ գրուած էր արդէն թէ գիւղացիներուն մեծամասնութիւնը հաճագրով մը պահանջած էր զորել ձեռնափութիւնը երեք հոգիէ բաղկացած Թաղական Խորհուրդն որ առժամայ հանգամանք մը միայն ունէր։ Գիւղացիին այս պահանջին առնլև նոյն Թաղական Խորհուրդը քաշուած էր և տեղւոյն Տ. Մարտիրոս քահանայի նախագահութեան տակ նոր Թաղական Խորհուրդ մը ընտրուած էր հետեւեալ կերպով.— Կարապետ աղա Աբիկեան (Ատենապետ), Գրիգոր աղա Հաճի Յարութիւնեան (Ատենադպիր) Թագոր աղա Տ. Մարտիրոսեան (Գանձապետ), և անդամներ տեարք Թորոս Կարապետեան, Սրապիոն Ոսկեան, Մարտիրոս Հաճի Սարգիսեան և Կարապետ Մարտիրոսեան։ Նորակազմ Թաղ. Խորհուրդը ելեալ ի իր նախորդէն Թաղ. Խորհրդոյ կնիքը ուզած է, սակայն չէ կրցած առնել, որով բոլորովին նոր կնիք մը չունի։ Ասկէ զատ երթալով գործաւորներու փոքրամասնութիւնը չահագործող անձէն պահանջած է որ քարգլուխ եկեղեցիին տրուելիք մէկ փարայի հաշուով ունեցած պարտքը հատուցանէ։ սակայն յիշեալը մերժած է։ Միւս կողմէ ո՞վ գիտէ ի՞նչ տեսակի մասնութեան մը վրայ Պանտրմայի գայլագոյժ ներկայ Թաղ. Խորհրդոյ բոլոր անդամները ձերբակալել տալով բանտարկած է։ Երեկ այս մասին Պանտրմայէ եկած յատուկ պատգամաւորութիւն մը ներկայացաւ Ս. Պարիարքին և խնդիրը պարզեց իր բոլոր մանրամասնութեամբը, խնդրելով որ Պարիարքը իր միջնորդութիւնը ի գործ դնէ յիշեալ Թաղ. Խորհուրդի անդամները ազատ արձակել տալու համար։ Պարիարքը վրայէն նետուեց և անհոգ երեւոյթով մը յանձնարարեց որ նոյն պատգամաւորութիւնը չորեքշաբթի օր իր խնդիրքը ներկայացնէ Բաղաք. ժողովին։

ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

ԴՈՀԱՑՈՒՄ ԿՈՒՏԱՑ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Վարչութիւնը մէկ քանի օր առաջ նամակ մը ղրկելով Տնտես. Խորհուրդին՝ յանձնարարած էր բացառիկ ոևէ ծախք չընել։

Տնտես. Խորհուրդը իր վերջին նիստին հիշ այս պարագան իր արժանապատուութեան դէմ նկատելով նամակով մը հրաժարական տուած էր քննիչ յանձնաժողովի մը կազմութիւնը պահանջած՝ ինչպէս գրած էինք երէկ աւելցնելով միեւնոյն ատեն թէ՝ մինչև 15 օր միայն կրնայ շարունակել իր գործը։

Վարչութեան Խառն ժողովին կողմէ երէկ առտու Բազ. ժողովոյ ատենապետ Ասլանեան էֆ.ի հետ խորհրդակցութեամբ Ս. Պարիարքը հեռաւեալ պաշտօնագիրը ղրկեց Տնտես. Խորհուրդին զոհացուցած տարուած ըլլալու համար անոր և միեւնոյն ատեն յայտնելու համար թէ իր ըրած յանձնարարութիւնը ուշ է անվատահութենէ յառաջ չէ եկած։ Անուսկի այդ պաշտօնագիրը.—

«Պատուարժան անդամք

«Տնտեսական Խորհրդոյ Ազգ. Կենդր. Վարչութեան

«Պատուարժան Խորհուրդ երէկի թուականաւ մեզ ուղղած հաւաքական մէկ գրովն ի մէջ այլոց յաւ յայտնած էր Ձեզ ժողովոյ այն որոշման համար, որով յանձնարարուած էր ձեզ Պարիարքարանի սովորական ծախքերէն զատ որևէ վճարում չընել ցընոր անօրինութիւն, և փափաքած էր տեղեկանալ այս որոշման շարժառիթը։

«Ինչպէս մեր նախորդ գրէն ալ կը տեսնուի, այս որոշումը պարզապէս Պատուարժան Խորհրդոյդ Դիւանին անդամոց հրաժարումն և անոր բան օրինի վերանորոգման պէտքէն յառաջ եկած է, և ցնոր անօրինութիւն բացատրութիւնը տարբեր իմաստով պէտք չէ մեկնիլ։ Հետեւաբար մենք ևս ցաւ յայտնելով որ թիւրիմացութեան մը տեղի տուեր է այս պարագան, կը հրաւիրենք Պատուարժան Խորհուրդդ վերակազմել իր Դիւանը, և առանց որևէ վիրաւորանքի չարունակել իր ազնիւ գործունութիւնները բան առաջնոյն, օրէնքին տուած բացարձակ իրաւասութեամբ։

«Իսկ զգալով քննիչ Յանձնաժողովի մը միջոցաւ Շիրինեան էֆ.ի վերագրումները իր ներկայութեամբ քննուելու առաջարկին, հարկ կը համարինք յայտնել թէ այդ մասին ևս Բազ. ժողովն պիտի տնօրինէ կարեւորն ընդհանուր։

Մնամք Ազօթարար

Պարիարք Հայոց Թուրքիոյ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՔԵՊՍ. ԱՐՇԱՒՈՒՆԻ

11 Օգոստ. 1912 Կ. Պոլիս

ԼՈՐԷՆԻ ՈՐԲԱԽՆԱՄ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լորէնի մէջ կազմուած Հայ Տիկնանց Որբախնամ ընկերութիւնը նամակով մը պատրաստակամութիւն կը յայտնէ երկու որբեր խնամելու իր ծախքով ո՛և է ազգ. հաստատութեան մէջ և կը խնդրէ որ իմաց տրուի իրենց այն հաստատութիւնը որուն մէջ պիտի պատսպարուին այդ որբերը։

ՄԱՐԱՇԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԲՈՒԺԻՆԸ

Մարաշի առաջ. փոխանորդ Տ. Սահակ քհյ. Տ. Պետրոսեան նամակով մը կը տեղեկացնէ Պարիարքարանի թէ Մէմարիֆի կողմէ մինչև անցեալ երկու տարիներու չրջանին 4500 ղրշ. կրթական նպաստ մը տրուած էին առաջնորդարանի այս տարի օգոստոսէն ետք վերջինը ըլլալով 200 ղրշ. մը պէտի վճարուի և յետոյ պիտի գադրի։ Հակառակ անոր որ, կ'ըսէ Տ. Սահակ քհյ. Մէմէլիսի խտրէլի կողմէ նոյն իսկ որոշուած տրուած էր ուեւլի գումար մը տալու, այս տարի բոլորովին կը կտրուի, ի՛նչ որ զժուարութեան պիտի մատնէ վարժարանին մատակարարութիւնը։

ՀԱՅ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱԿՈՅԱՄԵԱԿԸ

Ուսումն. Խորհուրդը Պարիարքին ուղղուած գրով մը կ'առաջարկէ Ն Սրբազնութեան նախագահութեան տակ գրական և կրթական անձնաւորութիւններէ բաղկացած Յանձնաժողով մը կազմելու որպէս զի պաշտօն ունենայ որոշելու և ճշգելու այն միջոցն ու եղանակը որով կարելի պիտի ըլլայ Թուրքիոյ հայերուն ևս արժանապէս մասնակցիլ հայ գիրերու գիւտին 1500 ամեակի և Հայ Տպագրութեան չորս հարիւրամեակի հանդէսներուն։

Տ. ՀՐԱՆՏ ՎՐԴ. ՅՈՎՍԷՓՅԱՆԻ ՇՈՒՐՋ

Գէրմանիայի քարոզիչ Տ. Հրանտ վրդ. Յովսեփեան իր Դերջանի առաջն. տեղապահ կարգուած ըլլալով ճամբու ծախքը առած և չէր գացած, կանչուեցաւ Պատր. փոխանորդին կողմէ և յանդիմանուեցաւ։ Արգիլուեցաւ նաև իրեկ այսօր պատրաստ մատուցանել, հակառակ պարզային «Փակեցազուրկ» պիտի ըլլայ, ինչպէս յայտարարեց Փոխանորդը։

ՀՐԱՒԻԷՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ

Հայոյ Հրատարակչական Ընկ.ը վաղը ժամը 10ին (Ը. Ե.) Ընդհ. ժողով պիտի գումարէ Բերայի Ազգ. Մատենադարանին մէջ։ Երկրորդ անգամ ըլլալով կը հրաւիրուին անդամները ներկայ գտնուիլ այս նիստին որ ամէն ամիս մը առաջ պիտի գումարուէր, բայց մեծամասնութիւն չը գոյանալուն պատճառաւ չգումարուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՈՑՈՒՄՆ

Ազգային Պարիարքարանի

Ազգային Պարիարքարանի Յարբերական Դիւանին համար պէտք կայ տասկերնոգէտի մը՝ որ պիտի ընտրուի մրցումով հետեւեալ պայմաններուն տակ։

Ա. Երկրորդական կամ իրաւաբանական վարժարանէ վկայեալ ըլլալ։

Բ. Բարի վարուց վկայագիր ունենալ։

Գ. 25 35 տարեկան ըլլալ և առողջակազմ։

Դ. Թրքերէն կարեւոր գրուած մը մաքուր Հայերէնի վերածելու ձեռնհասութիւն ունենալ։

Ընտրեալին ամսաթոշակ պիտի յատկացուի 1500 գրշ. բայց եթէ պաշտօնավարութեան միջոցին գնահատելի կարողութիւն ցոյց տայ ինք, պիտի տուն ամսաթոշակի զոհացուցիչ յաւելումներ։

Մրցման քննութիւնը յանձնաժողովի մը ներկայութեան տեղի պիտի ունենայ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը ամսոյս 17ին (Ը.Ե.) ժամը 9ին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ

Կ. յանձնարարուի բոլոր այն ազգ., որոնք Դէրգեան ճեմարան ընդունուելու համար վերջերս քննութիւն անցուցին, ներկայանալ Ուսումնական Խորհրդի նիստին, որ տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ Ուրբաթ առաւօտ, 17 Օգոստոս, ժամը 9ուկէսին (Ը.Ե.) Ղալաթիոյ խորհրդարանը մէկտեղ բերելով անպատճառ ծնողքան, բարի վարուց և դպրոցական վկայականները։ Պոլիս 12 Օգոստոս 1912

ՊԻԻԼՊԻԻԼԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ-ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԸՆ.

(Եօթնամեայ Իտաաի)

Գիշերօթիկ և ցերեկեայ

Արտաքնուած Կայս. Իրատէով

Դ. ԴԳ ՇՐՋԱՆ

Երկսեռ վարժարանիս վերաբացումը տեղի կ'ունենայ Սեպտ. 3 Երկուշաբթի օր և դասախօսութիւնք կ'սկսին Սեպտ. 10 Բ. օր։

Հաստատութիւնս կայսերական իրատէով հիմնուած եօթնամեայ Իտաաի մ'ըլլալով, աշակերտք իրենց զարգացական շրջանին մէջ՝ զերծ են զինուորական ծառայութենէ։

Ընթացարարք կը վայելեն ամէն արտօնութիւն և իրաւունք, կ'ընդունուին պետական հաւասարարի այլեալ միւզերը իրենց ձեռքը ունեցած վկայականներու չնորհիւ։

Աշակերտաց ֆիզիքական-ը ժամուար ուշադրութեան առարկայ եղած ըլլալով, պարարտուած է գպրոցի զերազանցապէս յարմար տարածք մը։

Բանակցութեանց համար դիմել ուրբաթ և կիրակի օրերը առաւօտեան մինչև երեկոյ Սան-Միքիէլօ, վարժարանիս անօրէնութեան, իսկ մնացեալ օրերը Պայէզիդ Գաբու Սատրազէք խան թիւ 24 հիմնագիր-անօրէնին դրասենեակը։

Հիմնագիր-Տնօրէր

Պիւլպիւլեան վարժարանաց

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ն. ՊԻԻԼՊԻԻԼԵԱՆ

ՓՈՐՁ ԵՒ ԿԱՐՈՂ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ, որ մասնաւորապէս հմուտ է Թուրքերէնի, Մաթիմաթիկի և գիտութեանց, պատրաստ է ժամուոր դասատի մը մէջ ուսուցչական ու տեսչական պաշտօն ստանձնելու. դիմել խմբագրատուն։

ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ վարժարանէ չրջանաւարտ երիտասարդ մը փաստաբանի մը մօտ գործ կը փնտռէ։ Պատուաւոր երաշխաւորութիւն։ Մանրամասնութեանց համար դիմել նամակով հետեւեալ հասցէին կամ խմբագրատուն։ Ճ. Ա. Հարպիկ, Հայոց վարժարանին դէմ, Օրթաքէօյ։

ԹԱՏՐՈՆ

Սկիւտար Իսմայիլի Թատրոնին մէջ վաղը գիշեր Բաթէ եղբարց Սինէմատիկ կողմէ նեմանը չտեսնուած նոր ու հետաքրքրաշարժ պատկերներ պիտի ներկայացուին։ Գիները չատ ժան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԻՍՏՐԻՈՅ ՁԵՌՆԱՐԿԸ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ԿԸ ԲԱՂԻՒ

«Լօքալ Անձայկը», սա համազումը կ'յայտնէ թէ քանի որ Եւրոպա երկու խմբակցութեանց, Երրեակ Համաձայնութիւն և Զինակցութիւն, բաժնուած է, ամէն ձեռնարկ կրնայ դժուարութեանց հանդիպիլ և բարդութիւններ առաջ բերել։ Աւստրիական ձեռնարկութիւնն ալ նոյն այդ բախտին պիտի արժանանայ։

⁂ Լոնտոնի քաղաք. չրջանակներուն մէջ տիրող ընդհ. համոզումը այն է թէ Պերխթոլտի առաջարկը չափէն աւելի անորոշ է։ Պետութիւնները միայն սկզբունքով կրնան համակարծիք գտնուիլ։ Գործի անցնելէ առաջ Աւստրիա պարտաւոր է առաջարկութիւնը պարզելու, մասնաւորելով անոր ձեւը և իսկութիւնը։

ՌՈՒՍԵՐԸ ԵՒ ՇԱՀՍԷՎԱՆՆԵՐԸ

Պատկանեալ պաշտօնատան հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ՝ Շահսէվաններու և Ռուսերու միջև Գարաճա Տաղի մօտերը սաստիկ ընդհարում մը տեղի ունեցեր է, որու միջոցին ռուսերը մեծ կորուստներ ունեցած են։

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

⁂ Վարչապետ Կազի Ահմէտ Մուխթար փաշա երէկ Սուլթանին ներկայացաւ։

⁂ Սելանիկի մէջ այս անգամ ալ «տինամիտ» մը պայթած է։ Թիմուր Գաբուի կայարանին մօտերը և Դուրչունիք գիւղի դիմացը երկաթուղիի գիծին վրայ չինուած քարէ կամուրջին վրայ դրուած 2—3 քիլօ ծանրութեամբ տինամիթներէն մէկը մեծնորտին ճնշող ազդեցութեամբ պայթած է և տեղէն հանած է երկաթուղիի գիծին մէկ մասը։ Առանց միջոց տալու որ միւս տինամիթն ալ պայթի տեղէն հանուած է։ Այդ միջոցներուն նոյն կողմերը անցուդարձ կատարուած չըլլալով ոևէ վնաս առաջ չէ եկած։

⁂ Գիշերը, ուշ ատեն հասած հեռագրէ մը կ'իմանանք թէ այս վերջին օրերս Մալիսորները քանի մը անգամ Սկիւտարի (Ալպանիա) վրայ յարձակած են, բայց ամէն անգամուն ալ ետ մղուած են։

⁂ Բարիզէն եկած հեռագրէ մը կը տեղեկանանք թէ քաղաքական շրջանակներու մէջ տիրող ընդհանուր համոզումն այն է որ մօտ օրէն իտալեւթիւրք պատերազմին վերջ պիտի տրուի։

⁂ Սելանիկի կուսակալ Տանիլ պէյ ներքին գործոց, իսկ ծերակուտական Հալիմ պէյ դատական նախարար անուանուեցան։

⁂ Արտաքին գործոց նախարար Նորատունկեան էֆ. երէկ Գարատաղի գործակատար, Բլամինացը իր ներկայութեան ընդունելով՝ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

⁂ Հաւատի աղբիւրէ կը հաստատուի թէ Թուրքիոյ և Գարատաղի սահմանագլուխը տեղի ունեցող միջադէպերը վերջ գտած են։ Երկու կառավարութեանց միջև բանակցութիւնները կը շարունակուին, կը յուսացուի որ գոհացուցիչ լուծում մը վերջ պիտի տայ ներկայ կիսաթշնամական վիճակին։

⁂ Բարիզէն Օգոստոս 24 թուով կը տեղեկացնեն թէ Ֆրանսայի վարչապետ եւ արտաքին գործոց նախարար Մ. Բուանքարէ, յաջորդաբար Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ դեսպանները ընդունելով՝ տեսակցութիւններ ունեցած է անոնց հետ։

⁂ Հաստատն կը հեռագրեն թէ՝ այն ատեն միայն բանակցութիւնները դիւրաւ կրնան տեղի ունենալ, երբ որ Թուրքիա ճանչնայ Իտալիոյ գերիշխանութիւնը Լիբիոյ վրայ։

⁂ Պերլինէր Թակեպլաթ կ'իմանայ թէ Մ. Ասսէօֆի Պալքանյան այցելութեան գլխաւոր հետեւանքը Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջև զինակցութեան մը քննումը պիտի ըլլայ։

⁂ Պաղատի կուսակալ անուանուեցաւ Միւշիր Զէքի փաշա։

⁂ «Թանին», կ'ըսէ թէ մինչև

ԷՏՄՕՆ ԼՈՒՍՈՒՄԷԹ

ԵՐԿԱԹԷ ԴԻՄԱԿՈՎ ՄԱՐԴԸ

Ո՞Վ ԷՐ ԱՒԵՏԻՔ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԿԱՐԾՈՒՈՂԸ

5

ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ ՅԱՐԻՊՕԼ ԵՒ ՄԻՍԹՈՒՖԼԷ ԿԻՆ ՄԸ ԱԳՐ ԵՒ ԹՇՆԱՄԻ ՄԸ ԲԱՐԵԿԱՄ ԳԻՏՑԱՆ

— Շունչանորդի, զոյց Ֆարիպօլ, այս վեհանձն վատահութենէն զգածուած... դուք փոքրիկ...

—Երիտասարդը ձեռնդեղօրէն իր ձեռքը երկարեց անոր զոր դիմացինը սեղմեց խնդալով. յետոյ վայրկեանի մը լռութենէ վերջ։

—Մարիկ ըէք զիս, յարեց երիտասարդը, անհոգն տխրութեան չեղաւով մը։ Սէնեկօռ Լուսն իմ... եղբայրս է։ Աւա՜ղ, սոսկալի ղէտ մը եկած է իր գլխուն, նշիպէս նաև բոլոր անոնց որոնք զինքը կը սիրէին, և որոնց մէջ էր նաև Պրէվանի կոմսն ու իր տղիկը... քանի մը օր առաջ այս վերջինը ղղեակ կուգար ձիաւորի մը ընկերակցութեամբ, և առեւանգուեցաւ, մեծարան ատոր ուղղակիներու կողմէ։

Այս բառերը կապարէ հարուածներու պէս ինկան Ֆարիպօլի և Միսթուֆլէի վրայ։

— Բայց ուրեմ ատորին արարած մը այս առեւանգումին գաղտնիքը իմանալով ապրիլն օգուտ քաղել ուզեց. թաքարդի մէջ դնելու Սէնեկօռ Լուսն զոր երդուցած էր կորուստի մատնել։ Թշուառականը յոյսդեղծաւ անարգակոյս, որովհետև, հետեւեալ օրը, արշալոյսին Պրէվանի կոմսը պանդոկի սեղանի մը վրայ ոտքը ձեռքը կապուած կը գտնէի ու եղբայրս ալ անյայտ եղած էր։ Ի՞նչ անցած դարձած էր։ Ժամ մը վերջը, առանց վայրկեան մը հանգիստ առնելու կոմսը և ես կ'ընթանայինք դէպի Բարիզի ճամբան ուր հասանք իրիկունը։ Այս պալատին մէջ մանելէ առաջ, անիկա դիս առաջնորդեց ձեր եկած ճամբան և ըսաւ ինծի. «Սպասէ ինձի հոս... եթէ Սէնեկօռ Լուսի վրատնդի մէջ է, քեզի պիտի նեռեմ սուրին կատրները, և անոնցմէ մէկ հատը ներս պիտի նետես սենեակէն որուն պատուհանը ահա՜ կ'երևայ։ Ցեռոյ մեկնեցաւ... իր հրաժանները գործադրելու... եւ սպասեցի... կը սպասէի երբ դուք ժամս եկաք... Լսեցի ձեր խօսքերը... Սէնեօր Լուսի ձանր վտանգի մը մէջ է... կ'ուզէք անոր համար մեռնիլ... ես ալ կ'ուզեմ ձեր ժողովդին ըլլալ։ Կը փափաքի՞ք այս բանը, կը վստահի՞ք ինձի։

Որքան կը խօսէր անիկա, Ֆարիպօլ ալ նոյնքան գլուխը կը ցցէր, յետոյ անոր առջև լրջօրէն վերադրկուն բանալով.

— Պարոն, ըսաւ ան, ձեզ պատասխանելէ առաջ, պարտականութիւնս է ձեզի խոստովանիլ թէ ինչո՞ւ համար, երբ կուգա, այսպէս մինչև մեր մահը անձնուէր ըլլալ երդուելնցած եմք... Պարոն, մենք այն ատորին յեղուզակներն ենք որոնց առեւանգեցին Օր. տը Պրէվանը։

—Օ՜հ, յարեց երիտասարդը սոսկումի ճիչով մը։

—Սէնեկօռ Լուսն մեզի ներած է, յարեց Ֆարիպօլ, և անոր ո՛վ ըլլալը գիտնալէ առաջ իսկ մենք երդում արած էինք նոյն իսկ մեր կեանքին գինովը մեր անցեալին սխալները սրբազրել։.. ահա՜ ով են այն երկու մարդերը զորս ձեռ ազատ ունիք։

—Եւ որոնց կը ներեմ ըսաւ երիտասարդը իր կարգին ձեռքը երկարելով, քանի որ իմ... եղբայրս նկրած է անոնց։

— Օ՜հ, զոյց Ֆարիպօլ ուրախ զուարթ այլափոխուած դլուխը վեր առնելով. չեմ ըսեր թէ դուք միայն քաղ. մարդ մը այլ ալնեւ և արժանաւոր ազնուական մը էք։

— Վա՜ղպատ, ըրաւ կամաց մը Միսթուֆլէ, իր ընկերոջ վերարդուէն քիչ մը քաշելով, եթէ այս պարոնին պատմէիք եղածները...

— Իրաւունք ունիս Միսթուֆլէ, ըսաւ Ֆարիպօլ և սկսաւ անմիջապէս պատմել դիպերուան եղածները։

Երբոր խօսքը աւարտեցաւ, երիտասարդը տխրօրէն դլուխը ընդեց և արտասուքի ձայնով մը.

— Այո՛, ըսաւ, Մայրս այս սոսկալի դաղանիքին ամենամեծ մասը վատահած էր ինձի... Ա՜հ, խեղճ Սէնեկօռ Լուսի, ո՛րքան տառապած ըլլալու ես։

Ցեռոյ, յանկարծ իր երկու նորատաց բարեկամներուն վրայ պատցնելով երկու սեւ աչքերը, որոնց մէջ անպարտելի կորով մը կը շողար։

— Մենք երդունցած ենք զայն ազատելու, ըսաւ, ի՞նչ ընելու է։

— Ցարքէից պարագաները գիտնալ և սպասել, ըսաւ Ֆարիպօլ։

— Սպասե՛լ, սպասե՛լ։

— Մեր ներկայութիւնը եւս չուտով աչքի կը զարնէ և կրնայ կասկածներ արթնցնել... ես ասկէ անդին պզտիկ կապկում մը գիտեմ որ... ոմանց յատուկ է։ Մեզի ներս կ'առնեն և առաջին յարկին պատուհանէն կրնանք հասկել Թալէ Բուայալի վրայ։

— Լա՜ւ, երթա՜նք, ըսաւ երիտասարդը վայրկեանի մը վարանումէն վերջը։

Այդ ատենները Գ. աղա Ռէյնի տան կաւին ապահովութեան ընդհանուր տեղեկութիւն չեր, և կապելաները կը ծառայէին ամէն տեսակ վատնդաւոր արարքներու իրր ապաստան։ Այն խանութը՝ դեղի ուր կ'առաջնորդեր Ֆարիպօլ իր ընկերները, որոշ մէն էր ուր կը հանդիպէին բոլոր զոր, ուռդակ, քաղաքաստ, ոճրագործ, մարդասպան եղողները։

(Շար.)

ԵՐԵՔ ՀՐԱՑԱՆԱԿԻՐՆԵՐ

Աշխարհանչակ վիպագիր, Ազեքսանդրը Տիւմայի այս զգայացունց վէպը, որ ամէն տեսակ լեզուներու թարգմանուած է, կ'արժէ որ ամէն անհատ իր մատենադարանին մէջ ունենայ մէկ հատ, որովհետև սպառելու մօտ է և ներկայ առիթէն չ'օգտուողները բացարձակապէս պիտի զղջան։

Հինգ հատորի արժէքն է, միայն (20) ղրշ. ամէն տեղի հասցէ։ Փոստի ծախքը մեր վրայ։ Փոխարէնը կարելի է դրոշմաթուղթ զրկել։

Դիմել միակ կեդրոնատեղին, Պալ Սլի Ճատաէսի թիւ 54 «Մանդուէզ», ի Տէր և Տիրոջ Յովհ. Լիմ. Գալսէրեանի։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Բերա, Թաքսիմի ֆրանսական հիւանդանոցին եան, թիւ 9 Վալիտէ Զէյմ ճատէսի

ՏՈՔԹ. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԲՈՒԹ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ

Հիւանդութեանց

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեկտրական նուիչեան ու ցաւդ Պոլսոյ մէջ չդործածուած ու ամէն նորանոր մեքենաներով մեծ յաջողութեամբ կ'դարմանէ խուլութիւնը, դլխու պտոյան ու հինցած ցաւերը, ականջի խժոյն ու ականջի, քիթի, բերնի, ծոցորդի ու թաչակի տժգեակ հիւանդութիւններու։ Նամանաւանդ երեսի ու քթի վրայ տեսնուելիք ամէն ոռոգ անարուեստ նկատուած ելիս. տեսակ գործողութեան, կատարելագոյն կ'շահէ նորանոր գործիքով մը։ Վերի ու ցրտու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և տղոյց կոկորդի նշիները (սկաւէնի) կը հանէ առանց տրիւնտոսութեան, իր մասնաւոր դործիքովը։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչև կէս օր, Գալէնի Դարու, Հաճիսէնէ Սիրելի դէմ Աբիի Իպիւեան դեղատունը, իսկ կէս օրէ վերջ իր տունը Հինդչէքի սրտը կէս օրէ վերջ իր տունը դիւղ ամէն կիւրակիներ, իսկ ինչպէս ազդարարեն ամէն օր դատ է ձրիաբար գործադրելու։

ԲԱԳԴԱՏՈՒՆԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԻՍԱՏԻ

ԳԻՇԵՐՕՓԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Բաղդատունի Իսատի վարժարանի 15դ ամարէշրջանը կը սկսի սեպտ. 3 երկուշաբթի, և դասերը կը սկսին նոյն օր։

Բաղդատունի վարժարանի նպատակն է ուսուցանել վաճառականութիւն, լեզու և բարձրագոյն ուսմունք ու դիտութիւն։

Բաղդատունի վարժարանի ուսանողները Պետական Իսատիներու կատարելագործ հաստատութիւնները կը վայելեն։ Մեր աշակերտները դրած են դիւնորդութիւնէ։ Մեր աշակերտները դրած են դիւնորդութիւնէ, հանգիստ ու ապահով կերպով կատարելագործել իրենց ուսումը, և մեր շրջանաւարտները առանց քննութեան կ'ընդունուին Պետական Բարձր. վարժարանները, ինչպէս նաև Եւրոպական Հանալաարանները։

Բաղդատունի վարժարանի դիւերօթիկներուն թոչակը կարդին համեմատ որոշուած է նոր ծրագրին մէջ։ (Տարեկան մինչև 12 լիրայով դիւերօթիկ կ'ընդունուի)։ Սոյն ծրագիրը ձրի կը դրկուի փափաքողաց ուր որոշակի կ'երևի թէ ինչ դիւրութիւններ տրուած են պարզապէս գաւառացիներուն օգտակար ըլլալու տրամադրութեամբ։

Դիւերօթիկ աշակերտները պէտք է փութան այժմէն արձանագրուիլ, վասն զի դիւերօթիկներուն թիւը սահմանափակ է։

Բանակցութեան համար դիմել կամ գրել, ամէն օր, մինչև կէս օր, Բաղդատունի Իսատի վարժարան, Բանկալթի, կ. Գալաթա։

Հիմնադիր-Տնօրէն
ՅԱԿՈԲ ԲԱԳԴԱՏՈՒՆԻ

ՏՕՔԹԷՕՐ
Հ. ԻՆԿԻԼԻԶԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Մանգամիզական և վիճակական հիւանդութեանց
Գիշերամն ամենայարմար մեքենաներով կը դարմանէ հին և նոր յերժամդութիւնը, դժուարամիզութիւնը, սերմանհոսութիւնը, նոյնպէս միզամանի, երիկամունքի և բրստքաթի հիւանդութիւնները։ Իսկ ֆրանկական ամէն տեսակները կարճ ժամանակի մէջ հինգնովին կը բուժէ։ Հիւանդ կ'ընդունի, բացի կիրակի, ամէն օր Գալէնի Դարու, Գալաթանի գէմ, Սիրանոպլ խան, թիւ 8, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ։
ՀԻՆԴՇԱՔԻ ՕՐԵՐը ԶՐԻ

ՕՍՄ. ԱՈՒԵՏՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجارية عثمانية

SOCIÉTÉ COMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐը ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԺԱՍԵԱՅ ԿԵՐՊՈՎ

ՍԹԱՄՊՈՒԼ, ԳԱԼԵՐԻՇԷՐՕՂԼՈՒ ԵԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխատուութիւններ, առևտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բաժնեթուղթերու, պարտաթուղթերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ։

Կուտայ չէքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարում, բաժաններ, ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ։

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր և պարտաթուղթեր թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներու վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ եւ կը դեղչէ առևտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, բաժնեթուղթեր և կարծիներ։

Կ'ընդունի դրամական ապանիներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առևտրական տեղեկութիւններու համար լաւագոյն կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր հաճոյքին մէջ քաղաքերելու համար կ'ընդունի 25 ղրուշէն սկսելով դումարներ

Դրամատունս կը կատարէ նաև թէ՛ իր հաշուոյն, թէ՛ ժամանակցութեամբ և թէ բիւներու հաշուոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնումը վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում։

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ՛ օտար տուներու։

Կը կազմէ առևտրական և հարաբերութենական ընկերութիւններ և կը ժամանակէն անոնց։ Կ'ընէ հանրագրեան չինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ։

ԱՐԴԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԵՕԹՆԱՄԵԱՅ ԻՍԱՏԻ

ԵՐԿՍԵՌ

ԳԻՇԵՐՕՓԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Վարժարանիս երկրորդ տարեշրջանը կը սկսի յաւելիկայ Սեպտեմբեր 1ին, ուսուցչական մարմնոյն վրայ կարևոր յաւելումներով։ Մէկ տարուան ընթացքին մէջ հանրութենէն մեր դատած ջերմ ընդունելութեան և հետևարար վարժարանի շէնքին անբաւականութեան պատճառով՝ այս անգամ փոխադրուած ենք Նշան-Թաշի տնգլիական վարժարանին կից նորակառոյց շէնքը, որ իր վրայ կը լրացնէ վարժարանի յատուկ բոլոր պայմանները։ ընդարձակութեան հետ առատ լոյս և օդ, ուր ուսանողները ֆիզիքապէս պիտի կրնան զարգանալ։

Վարժարանիս մէջ մեծ խնամքով կ'աւանդուին մասնաւորապէս Զարգական և Բնական գիտութիւնները, և հայերէն, թուրքերէն ու ֆրանսերէն լեզուները, այնպէս որ մեր շրջանաւարտները սոյն երեք լեզուներով պիտի կրնան արտայայտուիլ ուսանող բոլոր հիւղերուն մէջ և շատ դիւրաս պիտի մտնեն պետական բարձրագոյն վարժարանները, եւրոպական հանալարաններ ու յայտնի կերպով մասնակցիլ այլ և այլ մրցումներու։

Մեր միակ նպատակն է գիտական ըստ կարելւոյն օժտուած անհատներ հասցնել որովհետև անոր մէջ կը տեսնենք մարդկութեան յառաջդիմութիւնը։

Մանրամասնութեան համար դիմել Բանկալթի, Բոնտուրաճի պարտ արարքմանը մինչև։ Օգոստոս 5, իսկ անկէ ետք նոր շէնքը, կէսօրէ վերջ ժամը 3—7։

Հիմնադիր-Տնօրէն
ԱԲՐԱՀԱՄ ՀԱՅՐԻԵԱՆ

15—6

ՏՕՔԹ. Գ. ՋԱՐԳՃԵԱՆ

Մասնագէտ քիթի, ականջի և կոկորդի հիւանդութեանց

(Գալատայի Հանալարանէն, բժշկի Շեալիի Մինչազային Հիւանդանոցին)

Այս անգամ փոխադրուած է Բերա, Մեծ Փողոց, յունական հիւպատատարանի դէմ, թիւ 75, ուր ըստ առաջնոյն կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդները, ամէն օր կէս օրէ վերջ, և կը դարմանէ զանոնք գիտական վերջին դրութեամբ։ Իսկ աւուրները կը դանուի Գալատայ Բժշկական Ընկեր. դարմանատունը, Սթամպուլ, Երզրում խան։

ԴԵՂ ԱՐԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԳՈԼԷՄԲԵԱՐԵԱՆ

Բերա, մեծ փողոց, Ագա ճամբի դիմացի կարգը, թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութենէս լիապէս համոզուած եմ որ Դեղարան մը կրնայ յաջողիլ այն պարագային՝ երբ ուղղամտութիւն, ճշտապահութիւն և աշխարհ հակողութիւն կը տիրեն ամէն գործառնութեանց մէջ։ փութացնելու համար հիւանդին ապաքինումը։

Կը մաղթեմ որ երբէք չտիանդանաք, բայց եթէ երբէք պէտք ունենաք ո և է դեղագիրի մը պատրաստութեան, համեցէք դիմել մեր նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք արուեստին ամենանուրբ պահանջումներու համաձայն դեղերու խրճամիտ պատրաստութիւն դեղերուն ամենէն թարմը և ընտիրը դեղերու ամենէն ժամանը։

Անձնապէս ալ համոզուելու համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անդամ մը միայն այցելել դեղարանս։

Մեր գաւառաց հայ ազգակիցներուն դարմանումի համար մասնաւորապէս բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի երբդեմն մեր դեղարանը։

Զուլեցերիական պատուասիր ժամանում չաքթը 2 անգամ.
Ցրտամարդի վկայում հիւանդապահուհիներ

Բիչ ատենուան մէջ յարգոյ հասարակութեան ժամ դասն ընդունելութիւնէն քաշուելուած, սկսած եմ հիւանդանոցներ, կեդրոններէ ուղղակի բերել տալ անոնց մեքենաները։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաբաժնի Ղալաթիոյ. — Քանանեան։

Գոլոյ գործակալութիւն.—Գիտքրեաղ-ոյու բաստէրի գիմաց Ալիր էֆ. Գիւ-Թիդանի փոքրոյ։

ՉՐԻ ԴԱՍ

ՖՐՆԵՐԷՆ ԲՈՒԹԻՐ

ԹՂԹԿՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթը 2 դասակ ամիսը 2 մէճիտ

Դիմել Ս. Դաւթեանին

Թիւ 18, Սեբաստիա քան, Մալա Թաշ

(Սուլթան Համամ)

ՆԻՒՔ ԹԷ ՆԱԹ

Հիւանդեալ կը մեծնան, կը ստուարանան երուանդ Օտեանի այս երկու գլուխլի թարգմանութիւնները։ Ամէն յաթիւ հրատարակուած հատորը (հատը 2 ղրշ.) արդէն իսկ ստուար գործ մը կազմած են։ Այս յաթիւանը մանաւանդ ամէնէն ահռելի ազդեցութիւն մը ունեցող է։ Գնեցէ՛ք, վասը մեր գր կը փնտռէք ու չէք գտներ։ Դիմել «Ֆէրատ, գործակալութիւն, Պալաթ Ալի Ճատէսի, թիւ 72։

ՏՈՔԹ. Ք. ՋԷՋՎԷՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Մանգամիզական եւ մարթային հիւանդութեանց

Պետական և Ազգային Հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով, կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ցերժամիզութիւնը, երիկամունքի (պէօրէք), միզաֆափուչի բրստքաթի բորբոքումներ, դէշ դարմանումէ յաւել եկած ամոլիքներու ուռեցքներ, անկարողութիւն, ժլութիւն, բրստքաթի վերաբերեալ բորբոքումներու համար «վիտ»ի նորագոյն դարձիքով մասաժ, արգանդի և ձուարանները տկարութիւններ։

Գազդիական տարի համար սովորական դարմանումներու հետ էլեքթրիք Սալվարսանի երակային ներարկումները մասնաւոր խնամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վասէրմանէն, իր դարմանումին տակ գտնուած հիւանդներուն թարախի, մէզի, խուրի, մանրէաբանական քննութիւնները առանց վճարումի կիրակի դատ ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Ենի Փոստխանէի ճառատէսի, թիւ 4 Հայկ Ալեքսէրեան դեղարանը։ Երկուշաբթի օրերը Ձրի։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ—ԴԵՐՁԱԿ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՏԱՆՑԻԿԵԱՆ

ԳՈԼԻՍ, ՃԷԼԱԼ, ԳԼԽ ԽԱՆ, ԹԻՒ 26.

ՕՌՕՋՏԻ-ՓԱՌԻ ԴԻՄԸ

Ամէն անունք որ կ'ուզեն ճաշակաւոր հագուիլ, թո՛ղ փութան դիմել Եդուարդ Տանցիկեանի գործատեղին, ուր հասած են արդէն քանիր կերպասներ և ուր կը պատրաստուին ճաշակաւոր և անթերի հագուստներ, ամենամերձին ներածութեանց համաձայն։

Առաջին այցելութիւնս մը պէտք բաւականաբար մը կազմել այս նոր հաստատութեան ճաշակի դերազանցութեան վրայ։

Դիմեցեք Գալաթա, ճէլալ ագայ խան, թիւ 26։

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ԱՐՔԵՆԵԱՆ ՀԱՇՈՒՊ

Գալատայ փոստատարական մեքենայի մեքենայ

Կ'ընդունի Հանդուպ, Թիմուրթաշ, Աէզաշի, Ճիմշիթաշ, Շերիթ և Ամուսնանան անուն ամենայն դատաք, դրդ կը վարէ կատարեալ ձեռնհասութեամբ։ դանանոցով հանգիստ և արագութեամբ։ Կը խմբագրուին գրութիւններ և պաշտօնական գրութիւններ։ Գաւառներէ խրկուած նամակներով թեմերի տրոյումներ կը հաղորդէ անմիջապես, կանխիկ կէս ոսկի վարձքի փոխարէն։ Մասնաւոր դատաներեն ալ կ'ստանան դատական խնդիրներու համար մեր մասնաւոր հրաւէրով։

Հասցէ Կ. Գալաթա, Գալաթա Գաղաթա Սթամպուլ խան, թիւ 13։

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ

ԱՆՈՐ ՈՐ ԿՈՐՄՆՑՈՒՑԱԾ Է ԻՐ ՑԱՆԿԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆՈՆՑ ՀԱՄԱՐ ՈՐՈՆՑ ԿԸ ՏԱՌԱՊԻՆ ԱՆԿԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆԷ, ես պատրաստած եմ դեղ մը, որ կը բերէ ուրախութիւն և յոյս։ Ես ունիմ հրաշալի դարման մը անոնց համար որոնց չի դեղերը բոլորովին քայքայուած են գէշ ունակութիւններու հետեւանքով կամ անպատշաճ պարագաներու ազդեցութեան տակ։ Որպէս «ԱՄՐԻԹԱ» դարմանին հնարիչ՝ ես պարտք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող և ջղային մարդոց փորձել զայն բոլորովին ձրիաբար, և երջանկութիւն անոնց որոնք լուրեանս կը տառապին։

Իմ դարմանս բարիք մը՝ն է ամէնուն, որովհետև ան կը վերականգնէ առողջութիւնը և ոյժը, բայց մանաւանդ պիտանի է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրացնելու սեռական գործարանները դարմանելով ամբողջ ազգային սիրիէմը։ Ան կ'իրարկուի մեծ յաջողութեամբ հոն ուր անկարողութիւնը երևան եկած է իբրև հետեւանք ոգեղեն ըմպելիներու, ծխախոտի չարաչար գործածութեան, թղթախաղի, սեռական չափազանցութիւններու, ինչպէս նաև այնպիսի ծածուկ և դէշ սովորութիւններու որոնք վնաս կը պատճառեն սեռական կարողութեանը։ Սեռական և ջղային սիրիէմի վրայ վնասակար ազդեցութիւն գործող դէշ սովորութիւններու թուին կը պատկանի նաև թանձր թէյի կամ սուրճի չարաչար գործածութիւնը, մնունդի պակասութիւնը, և այլն։ Անոնցմէ շատերուն, որոնք թէև այժմ կանոնաւոր կեանք կը վարին, բայց լռելեայն կը տառապին պատանեկութեան սխալներէ, իմ դարմանս չուտով կուտայ այն երջանկութիւնը, որուն կը ձգտին այնքան բուռն կերպով։

«ԱՄՐԻԹԱՆ պիտանի է ամէն տարիքի մարդոց համար։

«ԱՄՐԻԹԱՆ աղդիւրն է ապաքինման։

Ան ուժ կուտայ սեռական գործարաններուն, նոր կենսականութեան մը համար։ Ան անհանոյ նշանները, որոնք երևան կուգան անկարողութեան հետեւանքով, բոլորովին կ'անհետանան, չի մնար այլևս ծանրութիւն մը գլխուն մէջ, անհանգիստ քուն, առուգրութիւն կը ներշնչէ։ Ով որ յուսահատութեան մէջ ինկած է, կրնայ գրել ինձ, կատարեալ ապահովութեամբ ըլլալով թէ ես պիտի ղրկեմ իրեն այն դարմանը որ նորէն այժ և կարողութիւն պիտի պարգեւեն իրեն։ Այդ դարմանին դործածութեան ընորհիւ դուք 30ն 10էն 30 տարի առելի երիտասարդացած պիտի զգաք։ Ով որ իրեն դիմէ կրնայ վստահ ըլլալ թէ լիովին քաջալերի վերաբերումի մը պիտի հանդիպի իմ կողմէս։ Պէտք է միայն նամակ վիճդրել, ներկայանալ երեք հատ մէյմէկ դատեկանոց նամակագրոյ (փուլ) թղթատարի ծախքերու համար։ Ես կը ղրկեմ փորձի համար «ԱՄՐԻԹԱ», խնամքով փաթթուած, այնպէս որ ոչ ոք կրնայ իմանալ թէ ինչ է ձեր ստացածը։ Ինձ ուղարկուած բոլոր նամակներուն գաղտնապահութիւնը կ'ապահովեմ։

Մի՛ յետաձգէք և արհամարհանքով մի՛ վերաբերիք դէպի իմ առաջարկս, այլ փութացէք օգտուիլ պատեհ առիթէն, դարմանուելու համար։

Բարեաց կ'ըսէ. «Եկեղ մի՛ տառապիք, գրեցէ՛ք ինձի, և կը ստանաք այն՝ ինչ որ կը փնտռէիք»։

Հասցէ՝

ԿՕՐԱՆԵՒՈ ՔԱՐԵԼԻ. Հաստատ. Թիւ 5. Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, 4, կ. Գալաթա։

ԳԱՂԼԻԱԿԱՆ ԱԲԻՒ ՄԷԿ ԱՆԴԱՄԷՆ ԲՈՒԹԱՅԻՆ

ՏՔԹ. Ճ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրոքէսաս Էրլիխի վերջին ուղղակ դրատած 803 Սալվարսան գիշերով դատարանները կը բուժէ հին և նոր գոնորէական տեսակները։ Մէմիրն մէկ Լեմէլքոնուզ։ Նաև գրած ժամանակի մէջ կը դարմանէ ներամիզութեան, միզամանի և երիկամունքի ու բրստքաթի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաև ասանական անկարողութիւն բարդուելու նոր մեքենաներով։ Դարմանումն ի Գալատա, փոստխանէին դէմ Սենէմեան գիշերան ամէն օր, կէս օրէն վերջ և երեկոները Դամ Գալաթա, կ. Գեարտեան գիշերանը։

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻԳՐԱՆ ԹԱՍԻԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄԸՐԹԱՑԻՆ ԱՖՏԵՐՈՒ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շէլի, Օսման աղի գոգնոցին մօտ, Անտեան տարթիքեանի իր դարձարանին մէջ

Ապտոց և կանանց ինչպէս նաև ապրող ամէնազգի հին և նոր ախտերը, սատանան, ոսկրերու, երիկամներու, սրտի հիւանդութիւններու ոսկրական և ամերիկեան նորագոյն մեքանաներով կը դարմանէ։ Ցարմանիքները և անոր հետևանքը բոլոր գրամ հիւանդութիւններ Մարվարսանի և բոլորովին նոր գրամ թեամբ Սալվարսանի ներարկումներով կը բուժէ առանց տեղ մը եկաւ և առանց պրաշումի տարեալ ըլլալու։

Որպէս զի ոչ ոք ունենայ ինչը չի վարակի թիֆիլով և ջղերայով, վերջերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ նորաստեղծ, կիրարկուած և յաջողութեամբ պատանեալ նորագոյն մեքանաներով կը դարմանէ։

Ուրբաթ օրեր մինչև կէս օր ձրի։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

ՑԵՐԵԿՕՓԻԿ ԻՍԱՏԻ ԿԻՄՆԱԶԻՈՆ

Սեպտեմբեր 3 ին (Հ.Տ.) երկուշաբթի կը բացուի մեր Թիմնազիոնը, անփոփոխ կը մնայ ուսուցչական բարձրագոյն կազմակերպութիւնը։ Մեր վկայականով աշակերտը կարող է յաջաբել Գրանսական կամ պետական համալսարաններու մէջ։ Միայն վերջ մնալով զինուորագրութենէն՝ ցորքան աշակերտը կը զանուի մեր քով և կամ Վենտիկի մեր Լիսէին կամ արտասահմանի համալսարաններուն մէջ։

Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանին յատկացուցած երեսնի չափ հանալարանական պուրսին մէկուն արժանանալու համար, աշակերտը պէտք է շրջանաւարտ ըլլայ մեր կիմնազիոնէն։ Այս տարի վենետիկի Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանին կ'արժանանան շրջանաւարտներն 13 աշակերտ, որոնց վկայականը Մաարիֆէն վաւերացեալ է արդէն։

Նոր աշակերտաց արձանագրութիւն համար մեր հասցէն է

P. Erémian, Péra Sakis Aghadj.
Constantinple.